

Draugai šerinkai ir skaitytojai! Dabar mes gyvename sunkiausį laiką, todėl kviečiame visus į talką: kalbinkite naujų šerinkų ir naujų skaitytojų.

L A I S V Ė

"Laisvės" prenumerata Amerikoje ir užrubežiuose metams \$3.50, pusei metų — \$1.75.

No. 77 Telephone 3878 Stagg. 455 Grand Street Brooklyn, N. Y., Utarninkas, 24 Rugsėjo (Sept.), 1918, Kaina pavienio numerio 5c. VIII METAI Aštuoni puslapiai.

TALKININKAMS VISUR SEKASI ANGLAI PAĖMĖ 10 TUKSTANČIŲ BELAISVIŲ

Amerikiečiai Bombarduoja Metzą

SERBAI PAĖJO PIRMYN 30 M.

AMERIKIEČIŲ KANUOLĖS UŽDEGĖ VOKIEČIŲ MIESTĄ METZ.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917. Amerikiečių armija Lorraine, 19 d. rugs. — Amerikiečių sunkioji artilerija savo šūvais uždegė dirbtuvę vokiečių apginkluotame mieste Metz.

Šiandien sužinota, kad amerikiečiai lakūnai pranešė matę amerikiečių kanuolių bombas sprogtant mieste ir mate, kaip pataikius šoviniui į tūlą dirbtuvę joje iškiolo gaisras.

Amerikiečių sunkiosios kanuolės nuolat bombarduoja vokiečių užpakalines pozicijas. Kur tik vokiečiai bando surinkti savo spēkas, ten beregint amerikiečių kanuolių šoviniai juos atranda. Metz rajonai amerikiečiai atkreipia daugiausiai atydos, bet ir visos apdrūntos pozicijos gauna savo dali.

ANGLAI PRASIMUŠĖ KELIĄ PRIE ST. QUENTIN.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, 19 d. rugs. — Šią naktį paskelbti feldmaršalo Haigo pranešimai sako, jog per dvi dienas atakuojant Hindenburgo liniją paimta virš 10,000 belaisvių ir daugiau 60 kanuolių.

Šiandien tęsiasi nuožmus mūšiai, bet iš priešasties atkaklaus ir vis didesnio pasipriešinimo anglai negalėjo taip sparčiai eiti pirmyn, kaip vakar dieną.

I rytus nuo Gouzeaucourt ir Epehy vokiečiai daug sykių darė smarkias kontratakas, bet visos buvo atmuštos ir anglai paėjo toliau Gauche miškelio. Biskį toliau į pietus anglai priartino savo liniją priešais Bellincourt, atidarydami kelią atakai šono ant Cambrai ir ant St. Quentin, jei tik čia pasiseks tą laimėjimą praplėsti.

FRANCŪZAI VIS LAIMI.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Savo fronte francūzai taipgi tęsė tolyn savo laimėjimus. Jie jau pasiekė miestelio Benay kraštą, pietrytuose nuo St. Quentin. Smarkiausios vokiečių kontratakos prieš francūzus buvo vakaruose nuo Jouy, So-

issons rajone, kur francūzai stengiasi paimt miestą Chemin-des-Dames. Francūzai jau paėmė Contescourt, 3 mylios nuo St. Quentin ir Castres, toliaus šiaurrytų linkui.

BULGARAI BĖGA NUO SERBŲ.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, 20 d. rugs. — Ši vakarą iš ištikimų šaltinių sužinota, kad Balkanų fronte bulgarai bėga visame 70 mylių fronte. Jie apledo savo pozicijas visu keliu nuo Monastirio iki Vardar upės.

Serbų kariūnė, po vadovystė Serbijos karaliaus įpėdinio, atmuša nuo priešo savo gintinį kraštą ir jau dabar naujos talkininkų pozicijos randasi 30 mylių toliaus, negu buvo senosios.

Raitarija jau nuėjo toliau Poloshko. Bulgarai traukiąsi atgal didžiausioje betvarkė. Talkininkų ataka kas sykis labiau plečiasi.

Smarkūs artilerijos šaudymai tęsiasi italų ir francūzų užimtuose rajonuose ir Monastirio apilinkė, kuris yra talkininkų rankose. Tikimosi, kad dabar anglai ir greikai stums priešą dešiniamejame sparne.

Vieni tik serbai paėmė 5,000 nelaisvių ir 80 kanuolių. Anglai ir greikai pradėjo naujas atakas 10 mylių fronte Doiran ežero apilinkė (vidurinė Balkanų fronto daly).

Visas dešinysis Juodosios upės krantas dabar yra talkininkų rankose nuo Rasinovo iki Godiyah.

London, 20 d. rugs. — Ši vakarą gautas iš Saloniki oficialis pranešimas sako, kad "pietuose nuo Doiran (Balkanų fronte) mes užgrobėme tranšėjų sistemą, paėjome pirmyn 2,000 jardų ir paėmėm 700 belaisvių. Bulgarai kontratakavo ir atsiėmė dalį prarastų pozicijų mūsų kairiamjam šone."

AMERIKIEČIAI BOMBARDUOJA METZĄ.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Amsterdam, 20 d. rugs. — Šiandien Berlyne oficialiai paskelbta, kad amerikiečiai bombarduoja didžią vokiečių tvirtovę Lorraineje, miestą Metz, iš toli šaunamų kanuolių. Pranešime sakoma, kad didžiulių kanuolių

šoviniai jau kelios dienos krinta į miestą. Pranešime pridodama: "Tokio bombardavimo jau seniai buvo laukiama. Naujausios kanuolės toliau siekia, negu, pavyzdin, nuo Pont-a-Mousson iki Metz. Todėl dabartinis bombardavimas visai nereikia, kad priešas, mums apleidus St. Mihiel kylį būtų priėjęs arčiau prie Metz. Tai yra tik vienas apsiरेikimas dabartinio mūšio Metz fronte ir tas pasiliaus tada, kada pasiliaus tenai kova."

Paryžius, 20 d. rugs. — Šiandien Australijos kareiviai įsiveržė dar giliaus Hindenburgo linijon šiaurvakaruose nuo St. Quentin. Naujas frontas randasi tik apie du trečdalius mylios į vakarus nuo Belliglise (apie 4 mylios šiaurvakaruose nuo St. Quentin).

TURKAI SUMUŠTI PALESTINOJE.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, 20 d. rugs. — Ahglų ir francūzų spēkos Palestinoje, komanduojuant gen. Allenby, atakavo turkų pozicijas 16 mylių fronte. Tas įvyko 19 d. rugsėjo. Britai pralaužė turkų liniją tarpe miesto Rafat ir jūros ir pasistūmė pirmyn net per 12 mylių. Nelaisvėn paimta virš 3,000 turkų.

Raitarija prasiveržė per turkų frontą ir ėjo pirmyn užpakaly turkų armijos link miesto Nablus. Kita raitarijos dalis eina pirmyn į šiaurrytus link Elafula ir Biesan, kad užkirst turkams kelią į šiaurius.

Seredoj generolo Allenby dešinysis sparnas atakavo turkus vakaruose nuo Jordano ir paėmė El Mugeir.

VOKIEČIAI SAUDO AUSTRŲ SUKILĖLIUS.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London. — Neseniai Budapešte buvo pakėlė maista keli austro-vengrų pulkai. Tačiau vokiečių kareiviai juos apsupo ir mašinėmis kanuolėmis veik visus sukilėlius sušaudė. Taip pasakojo ką-tik amerikiečių fronte pagautas vengrų aficerius.

SAKO, REICHSTAGAS RENGIA TAIKOS DEMONSTRACIJĄ.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London. — Berlyne kalbama, kad kuomet prasidės

reichstago posėdžiai, tai įvyks demonstracija už taiką, panaši tai, kokia įvyko liepos mėn., 1917 m. Taip praneša iš Amsterdamo gautas žinia. Sakoma, kad reichstago didžiumos lyderiai, pasitardami su imperišku kancelieriu, dabar rengia taikos rezoliuciją. Reichstagas susirinks 5 d. lapkričio.

AUSTRIJOS TAIKOS PLEINAI SUJUDINO CENTRALIŲ IMPERIJŲ POLITIKIERIUS.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Zurich, 19 d. rugs. — Vienos laikraščiai labai susirūpinę anglų ir amerikiečių spaudos nuomone kaslink Austrijos pasiūlymo pradėti taikos derybas. Eina kalbos, kad užsienio reikalų ministeris Burian atsistatydinsias.

Iš Berlyno ateina žinių, kad ir Vokietijos politiškuose rateliuose apsiरेikšia tokis-pat nerimavimas. Kancelerio von Hertlingo ir užsienio reikalų ministerio von Hintze padėjimas išrodo irgi kritišku.

Iš Budapešto praneša, kad Vengrijos premieras Wekerle taipgi gali greit būti priverstas atsistatydinti.

AUSTRŲ IR VOKIEČIŲ KAREIVIAI BELGIJOJ MUŠASI SAVO TARPE.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Amsterdam. — Laikraštis Belgische Dagblad rašo, kad Belgijoje įvyko keliolika "kruvinų susirėmimų" tarpe austrų ir vokiečių kareivių. Nesutikimai prasidėjo iš to, kad austrai laikomi vien tvirtovėse, vokiečiai gi siunčiami frontan. Spėjama, kad Belgijos tvirtovių garnizonuose randasi virš 30,000 austrų kareivių.

PORTUGALŲ AFICIERIŲ SUOKALBIS PRIEŠ VALDŽIĄ.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Madrid. — Pusiau oficialiai pranešimai iš Lisbono skelbia, kad tenai susektas aficerių suokalbis užpulti Portugalijos prezidentą ir valdžią. Suokalbį susekė Lisbono policija.

Suokalbinkus manoma atskirt nuo visokio susišimo su kitais žmonėmis.

Portugalijos valdžia dabar ima savo kontrolėn gelžkelius, telegrafus, telefonus ir vandėnų kelius.

WILSONAS PASKELBĖ 12 D. SPALIO LAISVĖS DIENĄ.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, 20 d. rugs. — Prezidentas Wilsonas šiaandien išleista proklamacija pavadinu 12 d. spalio Laisvės diena ir prašo visų Suvienytų Valstijų piliečių švesti ir tinkamai paminėti 426 metų sukaktuves nuo atradimo Amerikos ir tuo būdu padidinti pasisekimą ketvirtos Laisvės paskolos.

AUSTRIJOS IMPERATORIUS ŠAUKIA LYDERIUS APSVARSTYTI WILSONO ATSAKYMĄ.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917 ("Trading with the enemy act").

Zurich, 20 d. rugs. — Sekretoriaus Lansingo pranešimas, talpinantis prezidento Wilsono atsakymą į Austrijos pasiūlymą taikytis, begalo sujudino Vienos valdžią.

Imperatorius Karolis tuojaus sugrįžo iš Hofburgo ir pakvietė konferencijon baroną Burianą, grafą Černiną, baroną Seydlerį ir Austrijos premiera Hussareką.

UŽSIREGISTRAVUSIEJI TARPE 19 IR 37 M. TURI TUOJAUS SUGRĄŽINTI KLAUSIMŲ KNYGUTES.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Jeigu 12 d. rugsėjo, 1918 m., jūs buvote tarpe 19 ir 37 metų amžiaus, tai jūs privalote dabar užpildyti ir sugrąžinti klausimų knygutes (kvestionierius).

Pasirūpinkite, kad į laiką gautumėt klausimų knygutes. Perskaitykite ją atidžiai, taip kad žinotumėt, ką atsakyti ant klausimų.

Atsakykite ant klausimų nusinešę knygutę legalių patarimų komisijon (legal advisory board), kuri jums padės tinkamai atsakyti ir patvirtins jūsų parašą.

Nepamirškite ant pirmo klausimų knygutės puslapio pažymėti visas priežastis, dėlėi kurių jūs norėtumėt būt paliuosuotas nuo tarnystės.

Už patarimus niekam nieko nemokėkite. Legalių patarimų komisija dirba dovanai ir geriaus apgins jūsų teises, negu kas-nors kitas.

Užpildykite atsakymų knygutę tuojaus ir nevilkiąnt sugrąžinkite. Nelaukite visos septyniais dienas, nors tas ir yra daleista.

Atminkite, kad negavimas klausimų knygutės nepateisina jūs ir nepaliuosuoja nuo jos sugrąžinimo. Jeigu jūs negausite klausimų knygutės pirm arba iki 30 d. rugsėjo, tai pasiteraukite vietos komisijoj (local board), kur užsiregistravo-

8 val. Darbo Diena Visose Išdirbystėse

Karės darbo komisijos pirmosios nuosprendis paliečia visus darbininkus.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Teisėjas Walter Clark, vienas iš prezidento Wilsono paskirtų karės darbo komisijon sprendėjų nusprendė, kad 8 valandų darbo dienos įstatymas, apimantis tuos darbininkus, kurie dirba prie išpildymo federalės ar valstijų valdžios kontraktų, turi būti praplėstas tiek, kad apimtų visas privatinės dirbtuves, kurios dirba karei reikalingus daiktus.

Čionai (New Yorke) minėta ištermė tapo paskelbta vakar, kaip tik komisija gavo sprendėjo Clark ištermės kopiją. Tą ištermę jisai išdavė dėlei ginčų tarpe Molderių unijos lokalo 364 ir Molderių-liejikų kompanijos Wheelinge, W. Va.

Tasai nusprendis palies daugiau miliono žmonių, dirbančių audinyčiose, mašinapėse ir kitokiose dirbtuvėse. Sulyg to nuosprendžio bus pasielgta visuose dabartiniuose ginčiuose darbininkų su darbdaviais. Tokių ginčų jau dabar yra virš 400 ir jie tęsiasi jau nuo daugelio mėnesių.

VOKIEČIAI ŽADA NEITI KARELIJON.

Vokiečių ministeris Finliandijoj, sulyg Vokietijos valdžios įsakymo, pranešė finų valdžiai, kad, norėdama apsaugoti Finliandiją ir Švediją nuo karinių neparamumų, Vokietija nesiųs savo kariūnėnės į rytinę Kareliją. Jeigu Didžioji Britanija ir kiti talkininkai apvais Kareliją ir Murmano pakraštį, tai Vokietija pasižada atšaukt savo kariūnėnės iš tų rajonų, bet nepažymi į kiek laiko.

Čia suprantama, kad valdžia gavo Austro-Vengrijos pakvietimą į taikos tarybas, o taipgi ir minėtą pasiūlymą talkininkams apvais Murmano rajoną.

AMSTERDAME DIDELES RIAUSĖS DĖLEI TRŪKUMO MAISTO.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Amsterdam, 18 d. rugsėjo. — Panedėlio naktį ir utarninke įvairose miesto dalyse kilo didelės riaušės dėlei trūkumo maisto. Daug krautuvių buvo išplėsta. Policija nepajiegė minių suvaldyti ir tik pėstininkams ir raitarijaj pasisekė žmones išvaikyti. Sužeisti keturi žmonės.

ŽINIOS APIE RUSIJĄ.

ČECHAI PRIVERTSI TRAUKTIS ATGAL.

Trūkumas amunicijos ir reikmenų privertė apleist 3 miestus.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, 19 d. rugs. — Čecho-slavokų spēkos Europos Rusijoj yra labai sunkiai priešo suspaustos. Juos labiausiai apunkina trūkumas amunicijos ir maisto. Bėgy pastarų dešimties dienų bolševikai, prigelbstint dideliam skaitliui vokiečių, atėmė nuo čekų Volską, Simbirską ir Kazanių. Kazaniaus atidavimas buvo tiesiogine pasekme trūkumo amunicijos.

Praneša, kad vokiečiai koncentruoja savo spēkas ties Charkovu ir Bielgorodu rengdamiesi eit į Volgos rajoną ir užkirst kelią susivienijimui gen. Aleksiejevo spēkų, Dono srityje, su čekais Samaros rajone.

SPAUDA PATVIRTINA SUCHOMLINOVO MIRĮ.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Amsterdam. — Vienos laikraščiai gavę iš Petrogrado žinių, kurios patvirtina pirmesnius pranešimus apie mirtį generolo Suchomlinovo. Suchomlinovas caro laikuose buvo Rusijos karės ministeriu. Jį teisė karės teismas ir 8 d. rugsėjo jisai buvęs sušaudytas.

SUKILĖLIAI UKRAINOJE PAĖMĖ 10 MIESTELIŲ IR SUSPROGDINO VOKIEČIŲ TRAUKINĮ.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Stockholm, 20 d. rugs. — Iš Petrogrado atėjo žinių, kad Ukrainos sukilėliai susprogdino vokiečių militari traukinį ir paėmė 10 miestelių.

Žinios iš Sibiro skelbia, kad tarybų kariūnėnė paėmė Bindovską, o čekai paėmė Bisortskį. Bolševikų kariūnėnė traukiasi nuo Krasnoufimsko.

SOC.-DEMOKRATAI KE-LIA DEMONSTRACIJAS UŽ TAIKĄ.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Amsterdam, 20 d. rugs. — Čia gauta iš Cologne žinių, kurios rodo, kad Vokietijos social-demokratai organizuoja daugybę demonstracijų už taiką. Tokios demonstracijos įvykusios Essene, Colognoje ir daugely kitų Vokietijos miestų.

LAIKRAŠČIŲ IR GYVENIMO APŽVALGA

"Evening Post" ir "Naujienos."

"Evening Post" yra kapitalistinės laikraščio. Jis nesidengia darbininkiška skraiste, nesako, kad atstovauja darbininkų reikalus ir nesakia: "Visų šalių darbininkai vienykitės!" Ir jeigu mes pasakytume, kad "Evening Post" dorėnis laikraštis už "Naujienas", tuomet visi pasakytų, kad mums galvoje negerai pasidarė. Dešimties sparnas pradėtų šaukti, kad mes juos šmeižiame, kad jų negerbiame ir t.t. Vienok faktas pasilieka faktus. "Evening Post" redaktorius turi daugiau sąžinės, daugiau doros, negu "Naujienų" redaktorius, nepaisant to, kad pirmasis atstovauja kapitalistų reikalus o pastarasis sakosi esąs socialistas ir atstovaujantis darbininkų reikalus. Dėl to nuo mus priklausanti prie žasčių mes čia palyginimų negalime paduoti, todėl patariame skaitytojams ir tiems, kurie šiuom klausimu užsiteresavę, perskaityti "Evening Post" numerį 16 d. rugsėjo, "Novy Mir" numerį 18 d. rugsėjo ir "Naujienas" — numerį 16 d. rugsėjo, kur yra tilpės redakcijos straipsnis, užvardytas "Sensacingi dokumentai." Visi tie trys laikraščiai rašo apie vieną ir tą patį dalyką. Kas perskaitys tuos laikraščius, tas pripažins, kad mes teisybę sakome. Ir jeigu už tokius darbus bus skiriami medaliai, tai "Naujienų" redaktorius jį galės gauti, bet "Evening Post" redaktorius jau negaus.

Keista "Vien. Liet." filosofija.

"Vienybė Liet." peržvalgos skyriuje klausia keno rankose randasi Amerikoje einanti rusiški laikraščiai ir tuomet ve kę sako:

"New Yorke išeina trys rusiški dienraščiai: "Russkoje Slovo," "Russky Golos" ir "Novy Mir." Pirmasis yra progresyvis ramus organas. Antras yra vedamas žinomo Okuncovo, kuris roka prisitaikyti prie visokių aplinkybių ir savo pažvalgas mainyti taip greitai, kaip pirštines ant rankų. Dabar jis gina bolševikų reikalus. Trečias "Novy Mir" tai tikras bolševikų organas.

"Žinoma, visi gina rusų reikalus, visi skaito save tikrais rusais, bet štai užėjo žydų šventės ir tų laikraščių negalima buvo gauti New Yorke nusipirkti. Ir štai jie nors sakosi rusais, bet daugiau gina žydų reikalus, kurie be jų čionai turi plačią savo pressą."

Vadinasi, "Vien. Liet." daro "filosofiską" išvedimą, kad tų laikraščių leidėjai žydai, todėl jų per žydų šventes ir negalima buvo nusipirkti. Kitaip sakant, per žydų šventes tie laikraščiai neišėjo.

Mums neapfina kas leidžia, todėl to klausimo nejudinsime. Bet svarbu pami-

nėt "Vienybės Lietuvosinkų" tokį keistą išvedimą. Per žydų šventes visi tie laikraščiai išėjo, bet jų negalima buvo gauti ant "standų," nes tos "standos" buvo uždarytos. Vadinasi, platintojai laikraščių šventė. Jeigu remtis "V. Liet." išvedžiojimai, tai reikėtų pasakyti, kad visą New Yorką valdo žydai, nes per jų šventes visas judėjimas buvo sustojęs, elevated vieton šėsių vagonų — vaikščiojo tik trys, ekspresai nėjo, krautuvės buvo uždarytos, anglų didžiųjų laikraščių galima buvo gauti tik tam tikrose vietose. Žodžiu, išrodė, kad visas miestas — milžinas švenčia.

Dar toliaus. Lietuvių laikraščių ant Grand St. ir apie linkėse visuomet galima gauti ant "standų," o tuomet ne buvo. Reiškia ir lietuvių laikraščiai žydų rankose?

Mūsų laikraščiai tankiai iš nebūtų daiktų padaro būtus ir juos teikia visuomenei.

Mūsų laikraštijoje.

Mūsų laikraštijoje tankiai įvyksta daug permains. Bet pastaruoju laiku daugiausiai jų turi "Sandara", kuri niekaip negali atsistoti ant kojų arba, geriau sakant, po savo kojomis negali surasti pamato. Kiek ji vargo turėjo ir kiek etapų perėjo tuomet, kuomet buvo dar "Ateitis"! Apkrikštijus "Sandara" irgi negeriau. Išsyk laikinai redagavo p. K. Norkus, paskui tapo nusikirtas redaktorium p. J. Strimaitis. Pagalios p. Strimaitis rezignavo ir dabar tapo nusikirtas redaktorium p. V. Daukšys, o jo pagalbininku p. K. Norkus.

Ar "Sandaros" pakraipa persikeis, kol kas sunku pasakyti, nes p. Daukšys mažai politikoje rodėsi ir kokią jis dabar poziciją užims, mes nežinome. J. Strimaitis nesutiko su Šliupo-Račkausko ir kompanijos politika. K. Norkus, kiek mums žinoma, yra doras ir atviras žmogus, pritariantis Strimaitio politikai. Bet ar priklausys nuo jo laikraščio pakraipa, sunku pasakyti.

Kaip ten nebūtų, bet tos permains aiškiai liūdija, kad vidurinėje sriovėje atsirado dar dvi sriovės, kurios kovoja tarpe savęs. Kuri sriovė paims viršų, greitu laiku pamatysime. Lietuvos demokratai jau seniai skilo, Amerikos — gi dar laikosi, bet sutikimo nesimato.

"V. Liet." Pranašauja Republikonų Laimėjimą.

"Vienybė Liet." pranašauja, kad šiais metais veikiausia laike rinkimų laimės republikonai. Ji tą pranašavimą pamatuoja ve kaip:

"Valstijoje Maine jau rinkimai atsibuvo ir pasirodė, kad veik visoje valstijoje išlošė republikonai, o demokratai pralošė. Jei tą paseks lapkrityje ir kitos valstijos, tai ateinančiuo-

se metuose turėsime didžiulioje respublikonų valdžią."

Galimas daiktas, kad šiemet respublikonai rinkimuose laimės. Mat, šios šalies darbininkai turi labai trumpą atmintį: jie išrenka respublikonus ir kada pastarieji užvelka ant jų sprando jungą, kuris dagrauzia iki gyvo kaulo, tuomet jau renka demokratus. Pastarieji savo jungą deda ant sveikėnės vietos ir vėl grauzia iki gyvo kaulo. Tuo tarpu pirmoji žaidza apgyja ir, sulaukus naujų rinkimų, vėl renka senuosius, kad tą jungą perkeltų jau ant apgijusios žaisdos, nes užmiršta, kad savo laiku ten jungas jau buvo pasiekęs gyvą kaulą.

Dailės Atstatymo Reikalais.

Bostone, po vadovyste kompozitoriaus Miko Petrausko, susiorganizavo būrelis lietuvių — dailininkų, kurie pradėjo rūpintis dailės atstatymu Lietuvoje. Perciame "Laisvės" numeryje tilpo sumanytojų pranešimas, šiame numeryje jau telpa atsišaukimas. Įžangoje prie to atsišaukimo, kurį dėl ilgumo ir vietos stokos, apleidome, nurodoma, kad Lietuvių tauta yra augštai pakilus ir kad pilnai galėtų Lietuvoje gyvuoti Opera ir Simfonija, turėdama didesniuose miestuose savo skyrius.

Sumanymas yra geras ir mes jam negalime priešintis. Vienok, mūsų supratimu, dabar tas sumanymas gyvenimui neįvykdomas. Ši darba galima pradėti tik pasibaigus kare. Kaip dabar suorganizuoti jaunimą, tinkantį dėl Operos ir Simfonijos? Jis visas išblaškytas po plačią Ameriką. Šiandien randasi čia, o rytoje gali būti dievai žino, kur; šiandien jis gražina ant kokio nors instrumento, o rytoj gal kiti grąjins už jo dušią.

Toliaus. Amerikoje tokios gyvenimo sąlygos, kad darbininkai ant vietos negali ilgai gyventi, nuolatos važinėja, nuolatos trunkosi, nuolatos jieško darbo. Pavyzdžiui, kada Brooklyne Aido choras apvaikščiojo penkių metų savo gyvavimo jubilėjų, tai senųjų choro narių buvo tik 3. O juk choras susideda apie iš 60 yp. Vadinasi, bėgę penkių metų ant vietos galėjo išgyventi tik 3 nariai ir iš tų trijų dar buvo tūlam laikui išvažiavusių kitur, bet paskui sugrįžo. Na, ar galima prie tokių aplinkybių suorganizuoti ką nors panašaus?

Negana to. Kurie lanko kokias nors dailės mokyklas — lavinasi dainuoti arba muzikos, tai paskui stengiasi kur nors gauti savo amate ir darbo, kad galėtų pragyventi. Nepaisant to, kad jis bus atsidavęs savo amatui, norės pakelti savo tautos daile, bus priverstas ten dirbti, kur gaus atlyginimą, kur galės užsidirbti sau pragyvenimą. Atsižvelgiant į visas aplinkybes, kuriose mes, ypatingai jaunimas, gyvename, jokiū būdu negalima bus pakeltą klausimą gyvenimui įvykdyti. Dar didelis klausimas, ar tokios i-

staigos galės Lietuvoje užsikelti, nors ten visai kitokios gyvenimo aplinkybės, bet ten jau galima būtų bandyti, galima būtų organizuoti. Amerikoje, mūsų supratimu, bereikalingas darbas ir jiegu eikvojimas.

Pelnagrobių Aukos Newarke

Pelno dievui vėl paaukuota keliolika gyvasčių; ši sykį Newarke. Tenai dvylika žmogysčių nužudyta ant žmonių godumo altoriaus ir dvylikoj Newarke darbininkų namelių girdisi dejavimai ir ašaros. Gaštras Amerikos gazuok kompanijos dirbtuvė atėmė gyvastį dvylikai darbininkų: — devynios sudėgė, o trys užsimušė, šokamos nuo ketvirto augšto ant šalgytviio. Iš laikraščių pranešimų apie tą tragediją paaiškėjo, kad priemonės apsaugai nuo gaisro ir išsigelbėjimui buvo netikusios ir tų pačių būta permains, kas ir buvė svarbiausia darbininkų žuvimo priežastis. Majoras ir ugnagesių komisinerius rado prie dirbtuvės tik vienas siauras kopečias išbėgimui gaisrui išistikus. Dirbtuvės viduje laiptai nebuvė tinkamai apsaugoti. Ant antro augšto tas kampas, kur randasi laiptai augštyn ir žemyn, buvęs apdirbtas lentų tvora vieton mūro sienos, kaip turėtų būti. Kiti tyrinėjimai parodo, kad plieno duris prie elevatoriumaus, ant trečio augšto, buvusios uždarytos. Tos durys taip buvusios itaisytos, kad norint jas laikyti atidarius, reikėdavo prikabinat jas tam-tikru retėžiu; paleidus gi jos automatiškai užsidarėdavo.

Čia dar sykį atsikartojo senoji istorija — korporacijos pelnas vienoj pusėj, — jaunų, rankų darbu priverstų maitintis, merginų gyvastis kitoj pusėj. Tokiuose nelaiminguose atsitikimuose daugiau nukentė silpniausia ir mažiausiai organizuota darbininkų klesos dalis. Apdegusių merginų lavonų krūva primena mums aną didelę tragediją, įvykusią anais metais New Yorke, Triangle dirbtuvės gaisre. Ir čia ir ten tokis-pat apsaugos priemonių trukumus, o pasekmės — lavonų krūva. Žinoma, bus "tyrinėjimas", pasigirs keletas "pasmerkimų" dirbtuvės savininkams, o kiti panašūs mirties slastai pasiliks, kaip buvė. Sekanti nelaimė ir jos aukos atkartos šią pačią istoriją, o žuvusiųjų giminėms nusiramimui bus vien atmintis apie seniau atsitikusias tragedijas. Ir taip tos perspėjamos ir prašalinamos nelaimės rinks mirčiai maitą, kol žmonija neišmoks sutvarkyti savo lobų gaminimą ir kol nepadarys turtų gaminimą taip apsaugotu ir maloniu, kaip dabar yra artisto studija.

Apart to, ši nelaimė dar kartą primena organizuoties ir neorganizuoties darbininkams, kad jie patįs rūpintųsi savo darbaviečių apsauga. Darbininkai patįs

turi tēmyti ir patirti ar yra dirbtuvėse pildomi visi įsakymai ir patarimai apsaugojimui nuo ugnies ir kitokių nelaimių. Jeigu kur apsaugos ar išsigelbėjimo itaisos netikusios arba jų visai nėra, tai darbininkai privalo pareikalaut darbaviečių būtinai tą viską itaisyti, sulygot, kaip tas liepiama įstatymų.

Savo apsauga pirmiausiai turi patįs darbininkai rūpintis, o ne pasitikėti, kad kas kitas jais pasirūpins. Jūsų gyvastis, jūsų sveikata vien tik jums brangi, o niekam kitam.

BURLESONO PATARI-MAS SPAUDAI.

Pataria vengti pilnų aprašymų priešvaldiškų kalbų.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, 16 d. rugs.— Pačtos departamento solitoriaus Lamaro šį vakarą išleistame paskelbime, generalis postmeisteris Burlesonas išreiškia nuomonę, kad bus geriaus, jeigu šalies laikraščiai ateityje vengs pilnų žodis žodin aprašymų priešvaldiškų kalbų tokiuose atsitikimuose, kuomet kalbėtojai arba leidėjai esti tardomi, areštuoti arba nuteisti.

Generalis postmeisteris iš savo nuomonę paskelbė po to, kaip tūlas New Yorke laikraštis atkreipė jo atydą į tai, kad pilnai atkartodami savo aprašymuose itariamų kalbėtojų arba leidėjų išsitarimus laikraščiai platiną tą patį nelojalį darbą. Jisai pataria, kad panašiuose atsitikimuose laikraščiai vien tik pasakytų, jog buvo užsipulta ant talkininkų šalių, kurios veikia išvien su Suvienytomis Valstijomis, jog buvo peikiama ėmimas kariumenėn, arba kareiviasimas ir karė buvo kritikojami.

Solitoriaus Lamaro išleistame paskelbime sakoma, kad generalis postmeisteris dabar tyrinėja keliolika straipsnių New Yorke savaitraštyje Nation, kuris dabar yra tardomas.

LENINO ŠOVIMAS PADERĖS M. GORKI BOLŠEVIKŲ ŠALININKU.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Stockholmas, 13 d. rugs.— Žinios iš Petrogračo skelbia, kad Maksimas Gorkis, rusų rašėjas ir revoliucionierius, užėmęs vietą bolševikų propagandos direktoriaus. Kartu sakoma, kad Gorkis užreikšęs, jog pasikėsinimas ant bolševikų premiero Lenino gyvasties privertė jį tapti bolševikų šalininku.

"Tėvnyne" p. Spartakas sako, kad jeigu susiorganizuoti lietuvių vaiskas, tai Paukštys, Stilsonas, Hermanas būtų toje armijoje geri visi tokių armijos generolai, užvalge jos, vėl pavirstų bepročių kapitonais.

Frazės ir Darbai

Kada sufragistės reikalauja sau lygių teisių, tai jos pripasakoja visokių nebūtų dalykų, sumaišo su purvais šį surėdymą, meta prakeikimą ant vyrų galvų, kad jie, turėdami savo rankose visą galę, paskandina pasaulį ašarose. Žodžiu, kada klausai sufragisčių kalbų, tai taip ir rodosi, kad jos visos, gausios teisės, susilies su socialistais ir kovos prieš kapitalistinę vergiją.

Dar labiau duoda pamato taip manyti tas, kad socialistai visur ir visuomet stvoja už suteikimą moterims lygių su vyrais teisių, tuo tarpu kapitalistai visomis keturiomis priešinasi. Pavyzdžiui, jeigu Washingtonė įstatymdavystėje būtų didžiama socialistų, tai tuojaus moterys gautų lygias teises ir joms nereiktų kasdien stovėti palei Baltąjį Namą, kelti lermą ir tam panašiai.

Ir daugelis sau persistato, kad socialistai tik už tokias dalykus kovoja, iš kurių mato sau, t.y., savo partijai naudą. Priešingai, jeigu jie mato pavojų, niekad nekovoja. Išėity taip, kad socialistai, kovodami už lygias moterims teises, iš to mato sau didelę naudą.

Bet ar itikrųjų taip yra? Imkime faktus. New Yorke laike nominacijos už kapitalistinių partijų kandidatus buvo paduota 581,000 vyrų balsų ir 265,000 moterų balsų. Tuo tarpu už socialistų partijos kandidatus buvo paduota 46,000 vyrų balsų ir 13,000 moterų balsų. Ar čia socialistai turėjo naudą, kuomet ir moteris balsavo? Jeigu mes padarysime palyginimą, tai rasime, kad iš 13 vyrų, dalyvavusių nominacijos balsavime, vienas balsavo už socialistų partijos kandidatus, tuo tarpu iš 21 moteris, dalyvavusių nominacijoje, viena balsavo už socialistų partijos.

Čia jau socialistai ne tik kad nelaimėjo, bet daug pralaimėjo nes daug didesnis moterų nuosimtis balsavo už kapitalistų partijų kandidatus, negu vyrų. Vadinasi, palyginus su skaitliumi balsuotojų, moteris kapitalistų partijas sustiprino, o socialistų nupildė.

Vienok, socialistai į tai nepaiso ir stvoja už tai, kad moterims būtų suteiktos lygios su vyrais teisės? Kodėl jie taip daro? Todėl, kad socialistai visuomet ir visur kovoja su vergijos sistema. Prie tokios vergijos yra prikaitomos ir moterys, kurios neturi lygių su vyrais teisių, kurios neskaitomos pilnaties žmogumi, kurios neprileidžiamos prie pildymo tokių pareigų, kokias pildo vyrai.

Sufragisčių šauksmai ir visos tos deklamacijos, kad jeigu jos gautų lygias su vyrais teises, tai šalyje padarytų didžiulį perversmą, įvestų didžiulias reformas ir pagerintų žmonių būvį, tuščios pasakos. Jos dar labiau kovotų už palaikymą dabartinės kapitalistinės sistemos. Mes jau matome

iš tų, kuriuos visą laiką šūkavo, rėkavo, trypė ir spardėsi, gatavos buvo dangų su žeme sumaišyti, o kada gavo lygias su vyrais teises, tuojaus prisilšiejo prie demokratų ir republikonų partijos, atsisėdo į jų politinį vežimą ir dabar važiuoja tuo pačiu keliu.

Socialistai visgi kovoja už suteikimą moterims lygių teisių, bet savo laimėjimą, savo išganyumą mato ne sufragisčių tuščiose frazėse, bet susipratusių darbininkų ir darbininkų eilėse. P.

UNIŲ ATBUDIMAS.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Atsiranda vis daugiau ženklų, parodančių, kad organizuotų darbininkų minios jau pradeda atbusti. Prie tokių ženklų dabar galima dar du nauju pridėti. Vienu konservatyviškiausių Amerikos Darbo Federacijos skyrių iki šiol buvo Massachusetts skyrius. Bostone neseniai įvyko tos sekcijos suvažiavimas ir nutarta sušaukt specialę konferenciją, ne vėliau birželio ateinančių metų, apsvartymui tų problemų, kurios pasitiks u-niją užėjus taikos periodui. Tuo tarpu patariama visiems skyriams išstudijuoti tuos klausimus, kurie jau dabar reikalauja atydos ir priduoat minėtai konferencijai savo nuomones ir patarimus. Vienas žymus delegatas energingai perstatė, kokius priešrengimus ateitai daro darbdavij klesai ir tvirtino, kad tai būtų suauzdystė organizuotiems darbininkams laukti sugrįžimo taikos ir tik tuomet formuluoti savo programą.

Neseniai Chicagoje įvykusi visos šalies Federalių Darbininkų Federacijos konvencija irgi priėmė progresyve darbo programą atstatymo periodui. Tai gera pradžia ir, nors to jokiū būdu nepakanka, tas jau parodo, kad darbininkai supranta programą reikalingumą, jeigu darbininkai nenori pakliūt neprisirėngę į piniguočių, vertelgų ir pramoninkų prierengtas kilpas. Griebdamiesi panašaus veikimo, organizuoti darbininkai sueina į artimesnę ir simpatiškesnę pažintį su savo europiniais broliais, o tas gali vien tik ant naudos abiejiem išeiti.

Visi privalo atsimint, kad kuomet darbininkas turi dieną iš dienos dirbti ir negali net šventadieny atsilėsti, kad tik kaip-nors galus su galais suvedus, kapitalistas tuo pačiu laiku gyvena be jokio rūpesnio apie ryt dieną ir net nesapnuoja apie kokį-nors darbą. Tai yra atlyginimas jam už tai, kad jis prisisavinimo reikmenų gaminimo ir paskirstymo įrankius. Kol tik darbininkas tokia tvarka pasiganėdina ir parodo savo pasiganėdinimą balsuodamas už respublikonus arba demokratų, kapitalistas tą tvarką palaikys. Juk jis būtų stačiai kvailas, jeigu pats savo gerovę naikintų.

ATSAKYMAS "NAUJIENOMS".

Mano straipsnis "Naujienos ir Marksas," tilpęs "Laisvės" N 64, matomai, pusešimtai sudarino socialpatriotinių šmokų liudą. Prieš mano straipsnį, susidedantį iš pusketvirtos skilties stambaus rašto, jie priplėkė "N-nose" net aštuonias spalvas smulkaus rašto. Žinoma, tai pilnai sutinka su ilgo liežuviu principu: tu man žodi, aš tau trigubai.

Pradėdamas savo giesmę, "N-nos" nesuzykiu prieina prie klausimo branduolio. Jos, įprastai jom ypatybė, paleidžia savo burnelę plurpti apie visas savo bėdas. Jas, girdi, nieks nekritikuoja, tik kolioja, bet jos, išmintigumo pilnos, pasitiki "sveiku darbininkų protu."

Retai kuris laikraštis taip moka koliotis, kaip Chicagos socialpatriotų organas. Aš privalau apie tai nors šiek tiek pakalbėti, nes nemanau jau grįžti prie to klausimo.

Neseniai tas "progresyvės visuomenės" organas išvadino kairiuosius draugas, einančius prieš "N-nas," — "gaidukais ant mėšlyno," Reedą apšaukė "taradaika," "Motery Balso" redaktorę sulgyino su tamsia klerikaliska kaimo bobute, deginančia mokslo karžygius. Kuomet neseniai vienas naujienietis, Punis, pasipiktino tuomi, kad "N-nos" permainė pakraipą — iš vidurio nuslydo į dešinę — tai Chicagos gazietą tuoj jį užskvernų ir rėkia: "perdaug, girdi, nori apžiūt." Visi dar atsimenam, kaip bjauriai jos plūdo Kapsuką, kuomet tas draugas jau buvo apleidęs Ameriką.

Nėra ko tat stebėtis, kad ir polemizuodamas su manim, tas laikraštis, ilgo liežuviu papročiu, lenda į pseudonimų slapytę, kalba apie "straksėjimus," "šmokus" ir taip toliau, tai yra, plūstasi, kiek drūtas. O dar pasakui reikalauja, kad su jais pačiams mes darytume ceremonijų, būtume mandagus! O kam to reik?

Jie tankiai pasakoja apie savo "sąžinę," bet į politinę sąžinę kitų žmonių jiems tik nusišpaut.

Paimkime tą šlykštų "N-nų" pasielgimą su Reedu. *Visa Amerikos soc. spauda meliai davė jam vietos pranešimams apie Rusiją.* Ir "New York Call", ir "Novy Mir" ir "Forward" ir "Volkszeitung" ir finų, bei latvių spauda. Jisai stoji už bolševikus. Išimtį padarė tik vienai vienos "N-nos," kurios iškočio Reedą taradaika. Bet tai dar būtų pusė bėdos. Iškoliojusios Reedą, "Naujienos" pasikvietė į informatorius Bernšteina, kapitalistinių plunksnabraištų tai yra asmenį, kuriuo neuzsitikėjo nei vienas socialistinis laikraštis.

Pranešiu draugams darbininkams, jos neperseniai tasai Bernšteinas buvo pakviestas į kapitalistų įstaigą "civic federation," kur dalyvavo New Yorko milionierius Belmont, dar keli určiai ir Comperso bernų sąjalė ir jiems išdavė raportą apie Rusiją. Išklaušė Bernšteina, tie darbininkų nevydonai nutarė "kovot su bolševizmu."

Tai ve kokį informatorių susijieškojo socialpatriotų organas. Kitas laikraštis nors prisigęstų, nors parvaznu, šitai pspirtas prie sienos, bet "Naujienom" nei kam ko! Apsilaižė, išsikoliojo, išsiplūdo taradaikom

ir varo savo nuobodžių pasakas apie žmoniškumus, teises, laipsniškus nusiginklavimus ir kitas tam lygias kvailystes.

Ir paskui dar šitokie žmonės kalba apie sąžinę, reikalaujė mandagumo, kaltina kitus nuomonių permainymu, nors patis pereitais metais galvą guldė už St. Louisą, o dabar jau gieda, kad tai "mirusi raidė," atgyvenusi savo amžį!

Jie tinka į visų šmokų generalgubernatorių! Kuomet pradeda nubusti viso pasaulio darbininkai, tai tokiom "Naujienom" aiškus ir stambus socialistų partijos dokumentas yra tik "negyva raidė." "Negyva raidė" jom Sąjungos suvažiavimo rezoliucija principų klausimu, priimta 1916 m. iš kurios jos beveik kasdien tyčiojasi visais neva politiniais straipsniais.

Ir šitie šmokizmo, nuomonių mainymo, ekspertai, dar drįsta kaltinti nuomonių mainymu kasdir tokį Reedą! Horrendum!

Ištikrųjų, bjauru su jais ir polemizuoti. Visa laimė, kad greitai nyksta jų įtekė žmonėse. Greitai galbūt, visai nereikės vesti su jais polemikų. Nors jos ir rašo apie "sveiką darbininkų sensą," bet iš to senso jom vis mažiau prisieina džiaugties. Paralyžiaus liga besergą "Lietuvos Laisvės Fondas" geriu geriausią lūdią, kokią "įtekė" jie turi! Tai toks jau pusgyvis nabašninkas, kaip ir tautininkų fondas.

Štai jų "įtekė" miniose, tai ve, pasekmės tulžies ir šmokizmo. Tai ve dovana už nusivertimą iš mandagaus vidurio į aiškias, šlykštias socialpatriotizmo pelkes.

Skaitytėjai "Laisvės" malonėms man atleisti už tą platoką įžangą. Kuomet "N-nos" pripasakojo taip daug pašalinių dalykų, aš negalėjau neatsikirsti jom, o dabar prie ginčo branduolio, prie klausimo apie "tautų santikius."

Kiekvienas susipratęs darbininkas gerai žino vieną dalyką: kuomet buržuazijos lakštingalos pradeda meiliai čiuibėti apie žmoniškumą, teises et cetera, tai darbininkai visuomet pasako "lukaut" — čia falšyvuom kvepia! Čia kur nors yra pakastas šuniukas!

Susipratęs darbininkas tai žino gerai. Bet tokios "N-nos" daro iš to didelę filosofiją. Jos rokuoja tai grynu pinigų (tą čiuibėjimą), lygina jį su lygina jom su Markso pasakymu.

Išsykio gal išrodyt, kad tai naivis įtikėjimas į lakštingalos giesmę, kad tai savo rūšies "dvasios nekaltybė," bet giliau į dalyką pažiūrėjus, matome aiškių aiškiausių tendencijų, turinčių praktiškus tikslus. Praktikoje tai suartinimas darbininkų su buržuazija, tai *ikalbėjimas darbininkam, kad buržuazija anaipol ne tokia jau bloga*, kad ir ji moka marksistiskai čiuibėti.

Žiūrint į dalyką revoliucinio marksizmo žvilgsniu — tai skandalas, turintis išaukti tūkstančius protestų; gi žiūrint į dalyką oportunistų žvilgsniu — tai liogiška išvada, kad "buržuazija eina kairyn, kad ji pradeda persiimt mūsų idealais, kad ji, vadinas, netokia bloga ir kad todėl griežtas prieš ją pasistatymas — tai "negyva raidė."

Taip, kaip protauja "N-nos" — protauja visi oportunistai. Gi susipratę darbininkai elgiasi visais kitaip. Pamatę, kad buržuazija puošiasi svetimom plunksnom, jie visupirmiausia nupėša tas plunksnas ir parodo ją tikroje šviesoje.

Netik "N-nos" priima grynu pinigų (jei norit — progreso ženklų) dailius buržuazijos žodžius.

Klausime, kuriame aš vedu diskusijas su dešiniųjų socialistų organu, jom kelią pramėnė nabašninkas G. V. Plechanov, tėvas Rusijos socialpatriotizmo, žmogus, kuris buvo dešinesnis net už menševikus. Neveltui tai, kuomet Plechanovas mirė, "N-nos," rašydamos nekrologą, gailiai atsiduso: o gal, girdi, Plechanovas ir buvo teisingas!

Tas "N-nų" atdusis rodė, kaip gimininga "N-nų" siela su siela Plechanovo.

Kuo buvo Plechanov, kokios buvo jo pažiūros per šiuos kelis metus? Jisai faktinai rėmė carizmą prieš revoliuciją, širdingai kviesdamas darbininkus susilaikyti nuo ekscesų (nuo sukilimų prieš carizmą), o paskui kada istorijos teisybė, neklausydama Plechanovo, nušlavė carizmą, tai jis ėjo išvien su Rusijos buržuazija. Atsiminkit, draugai, kad tą biedną Plechanovą net pereitais metais nepriėmė į savo tarpą darbininkų taryba (o juk tai buvo menševikų laikais!).

Tasai nabašninkas Plechanovas rėkavoji Markso mokslo židnovu. Ir ve, užėmęs tą priešingą darbininkų interesams poziciją, Plechanov dėjo nežmonišką pastangą, kad kokiu nors būdu parėmus savo nudardėjimą... *Markso mokslu.*

Nabagas, jisai nieko neatsiekė.

Ir tu man taip supulk stebėtina: "N-nos," rišdamas tautų klausimo santikius, pasirėmė lygiai tuo pačiu sakiniu iš pirmojo Internacionalo manifesto, kaip ir Plechanov.

Sitas supuolimas begalo metasi į akis ir tai netik man vienam. Tikslas Plechanovo buvo paremti išpradžią carizmą, vėliau Kerenski koaliciją. "N-nų" tikslas — mum visiem gerai žinomas. Apie tai nereik nei kalbėt.

Ir "Nauj." ir Plech. išsikasė sau tą dokumentą iš Markso laikų *ne todėl, kad sustiprinus darbininkų savystoviją kovą, bet kad užmigdžius darbininkus pasakom, kad ve, girdi, ir buržuazija jau pradeda susiprasti ir pataiko nušnekėt net taip, kaip Marksas. Vadinas, ji ne tokia jau bloga ir mes ją galim paremt vyriausiam, milžiniškame gyvenimo klausime.* Šita parama — aktyviška, sąžininga ir nuoširdi — aiškiai veda prie Spargo ir prie faktiškos likvidacijos klesų kovos principo. Klesų kovos principas jau palaidotas, nors apie jį ir dar taip šnekėtų savo straipsnių užpečiuose "N-nų" vedėjai.

Štai kodėl, mes taip piktinamės "N-nom," o visai ne todėl, "kad jos pakartojė tik sau Markso žodžius."

Pakartojimas pakartojimui nelygus. *Tikslai ir aplinkybės, kokiose pakartoti tie žodžiai: ve kame pats "N-nų" įklimpimas. Tai nebuvo nekaltas citavimas taip et sau. Tai buvo vienas iš grandinių tų pančių, kuriais socialpatriotizmas pančioja darbininkų klesą.*

Na, bet ar proletariato reikalavimai niekuomet nesupuola su buržuazijos reikalavimais, norais? "N-nos" surašo visą eilę reikalavimų, kuriuos darbininkai buvo išstatę daug anksčiau, o kuriuos šiandien remia ir pati buržuazija. Girdi, ve dabar jau ir buržuazija pristoja prie aštuonių valandų darbo dienos principo, ir prie principo suteikimo moterims lygių teisių ir taip toliau.

Tai ką — klausia "N-nos" — ar mes, socialistai, privalome dabar tuos principus pasmerkti, jeigu juos remia buržuazija?

Keistai protaujantis laikraštis. Jis, rodosi, turėtų žinoti tą paprasčiausią dalyką, kad jeigu buržuazija vienur ar kitur paremia kokį darbininkų reikalavimą, tai ji tai *priversta daryti. Darbininkų klesinė kova priverčia ją tą daryti.* Tiktai eidami prieš buržuaziją mes priverčiam ją nusilenkt vienam ar kitam mūsų reikalavimui. Tuo tarpu, "Nauj." eina su buržuazija, remdamos vieną jos dalį prieš kitą. "N-nos" juk remia buržuaziją *vyriausiam gyvenimo klausime.*

Paimsimė labai vaizdingą pavyzdį. Bus jau beveik 50 metų, kaip Bismarkis ir Comp. tuo rėjo išleisti daug įstatymų naujindingų Vokietijos darbininkų klesai. Bet juk mes visi žinom, kad tuos įstatymus jį privertė išleisti socialistai, kurie ėjo ne su Bismarkiu, bet prieš jį. Socialistų kova privertė buržuaziją nusilenkt prieš ją, o ne bendradarbiavimas su buržuazija, ne mėginimas užlostyti klesų priešingumus.

Paimkime dar vieną pavyzdį. Štai rusų liberalė buržuazija, kadetu partijos vedama, pripažįsta principą *žemės ekspropriacijos.* Dešinieji Rusijos socialistai, menševikai, iš to darydavo išvedimą, kad rusų lib. burž. esanti labai radikališka, radikališkesnė, negu kitų šalių buržuazija ir todėl su ja, principu, galima eiti prie sutarčių. *Gi*

Jeigu griuva "doros, teisybės ir teisės" pamatas savytarpiuose žmonių santikiuose, tai aišku, kad ant jo negalima budavot ir tautų santikių.

Marksas savo laiške Engelsui stačiai rašo, kad jisai buvo *priverstas įbrukti žodžius (frazas) apie "dorą, teisybę ir teisingumą"* toje vietoje, kur ėjo kalba apie savytarpius "žmonių santikius link kito ir link visų žmonių" (įžangoj prie statuto). Taigi, ištikrųjų, Marksas visai nemanė, kad kokie ten viršklesinės doros ir teisybės kodeksai nusako savytarpius žmonių santikius.

Na, o jeigu, pagal Markso nuomonę, dora, teisybė ir teisingumas yra nevykę žodžiai, nevykęs taisyklės savytarpiuose santikiuose atskirų žmonių, tai tuomet nyksta ir tie "paprašti įstatymai doros ir teisės," apie kuriuos kalbama manifeste; gi išstovė darbininkų klesos spēka, eidama prieš vėją, o ne pavėjuj, išriš savaip tautų klausimą.

Dabar eikime prie istorinių faktų, kuriais remiasi mūsų polemika. Pagarsėjusiam pirmojo Internacionalo manifeste yra sakiny, kuris paliečia tautų santikius. Tas sakiny skamba: *"Paprašti įstatymai doros ir teisės, kurie nusako savytarpius santikius tarpe atskirų žmonių, turi virsti vyriausiam įstatymais, nusakantiais tautų santikius."*

Aš sakiau ir sakau, kad tas

sakiny parašytas visai ne Markso protavimo ir liogikos dvasioj. Tai aišku ir iš sakinio skambėjimo ir iš jo turinio.

Kodėl, betgi, tai įvyko, kad Marksas ranka rašytan dokumentan įsiterpė visai ne marksistiskai mintis? Apie tai, kodėl įvyko tas nemalonumas, aš jau rašiau "Laisvės" N 64. Aš nurodžiau, kad pirmame Internacionale būta žmonių įvairių pakraipų ("N-nos" to nei nemėgna užginčyt) ir kad, kartais, Marksas ir jo šalininkai tai viename, tai kitame klausime turėdavę nusileist savo oponentam. Vadinas, pirmojo Internacionale užreikimuose (manifeste, tulose rezoliucijose) yra vietų, kurios nesutinka su Markso mokslo dvasia. Viena iš tokių vietų, kaip sykis ir yra viršui paminėta fraza, kurioj marksizmas nusilenkė idealizmui. Aš net citavau laišką, kurį 1864 m. Marksas rašė savo draugui Engelsui, plačiai pasakodamas jam kaip tai galėjo atsitikt, kad jam, Marksui, reikėjo nusileist.

Kągi j tai atsako "N-nos"? Visą savo apsigynimą jos remia tuo, kad Markso laiškas liečia ne manifestą (vadinas, ne tą sakini, kurį aš citavau ir pabraukiau), bet tik įžangą prie statuto. "N-nos" sako, kad tai du griežtai skirtingi dalykai, nes manifeste kalbama apie tautų santikius, o įžangoj prie statuto kalbama apie savytarpius žmonių santikius, paremtus "dora, tiesa ir teisybe."

Reikia turėti tik truputėlį liogikos, kad pamatyti, jog tuodu dalyku stačiai neatskiriami vienas nuo kito, — nes juk savytarpius tautų santikius manifestas aiškiai aiškiausia išveda iš savytarpių santikių tarpe atskirų žmonių. Juk manifesto ištraukoj, viršui cituotj, juodai ant balto parašyta, kad tautų santikiuos turi vadovauti tas pats pamatinis principas (doros ir teisės), kuris nusako atskirų žmonių santikius.

Jeigu griuva "doros, teisybės ir teisės" pamatas savytarpiuose žmonių santikiuose, tai aišku, kad ant jo negalima budavot ir tautų santikių.

Marksas savo laiške Engelsui stačiai rašo, kad jisai buvo *priverstas įbrukti žodžius (frazas) apie "dorą, teisybę ir teisingumą"* toje vietoje, kur ėjo kalba apie savytarpius "žmonių santikius link kito ir link visų žmonių" (įžangoj prie statuto). Taigi, ištikrųjų, Marksas visai nemanė, kad kokie ten viršklesinės doros ir teisybės kodeksai nusako savytarpius žmonių santikius.

Na, o jeigu, pagal Markso nuomonę, dora, teisybė ir teisingumas yra nevykę žodžiai, nevykęs taisyklės savytarpiuose santikiuose atskirų žmonių, tai tuomet nyksta ir tie "paprašti įstatymai doros ir teisės," apie kuriuos kalbama manifeste; gi išstovė darbininkų klesos spēka, eidama prieš vėją, o ne pavėjuj, išriš savaip tautų klausimą.

Dabar eikime prie istorinių faktų, kuriais remiasi mūsų polemika. Pagarsėjusiam pirmojo Internacionalo manifeste yra sakiny, kuris paliečia tautų santikius. Tas sakiny skamba: *"Paprašti įstatymai doros ir teisės, kurie nusako savytarpius santikius tarpe atskirų žmonių, turi virsti vyriausiam įstatymais, nusakantiais tautų santikius."*

Aš sakiau ir sakau, kad tas

Tai ant ko dabar "N-nos" budavos savo tautų santikius? Ogi ant principo, kurį atmetė pats Marksas, kaipo neatsakantj.

Taigi, perniek "N-nų" darbas atskirt "žmonių santikius" nuo "tautų santikių." Manifeste tai surišta viename sakiny ir surišta neatskiriamai ir todėl Markso laiškas, griaudamas vieną "dorybę ir teisybę" — griauja jas visas.

Na, tai kasgi nustato savytarpius žmonių santikius ir santikius tarpe tautų. Žinoma, ne kokie ten viršklesiniai doros ir teisybės kodeksai, ne kokios ten juridiškos teisės, bet gaminimo santikiai. Teisė, dora, moralybė, supratimas apie teisybę yra tai ideologinis antstatas, besiremiaš ekonominiu pagrindu. Amžinų doros kodeksų nėra. Laikui ir ekonominiams santikiams mainiantis, mainosi ir jie, mainosi pas visas visuomenės klesas.

Marksas visuomet tai sakė ir kiekvienas marksistas tai puikiai žino. Bet jeigu Marksas prieš 50 metų, turėdamas omenyje darb. vienybę, jį internacionales organizacijos bendrus reikalus ir palyginamai dar žemą jį klesinę sąmonę darė nusileidimus "teisės ir dorybės" tai jį galima suprasti, žinant laiko apystovas. Beto ir jisai pats tuori dorumo pripažinti, kad ne viskas taip išėjo, kaip jo norėta. Bet kagi Marksas galėjo žinoti, kad už 50—60 metų atsiras Plechanovas ir "N-nų" šmokai, kurie, išsikasę atskirą jo raštų sakinį, pradės kukuoti, kad ve, girdi, ir buržuazijos atstovai taip nušneka, kaip Marksas. A jūs matote, girdi, kaip jų mintis panašios.

Na, o jau paskui kaip iš rago seka "demokratijos" ir kiti galai.

Einu prie pabaigos ir tik trumpai paminėsiu apie tūlus šmokų generalgubernatoriaus polemikos triksus. Vienoj vietoj aš pasakiau, kad viršui minėtas Manifesto sakiny, nors ir Markso ranka rašytas, bet visgi tai ne marksisto raštas.

Šmokas plačiai paleidžia savo socialpatriotišką kakarinę. Nesupranta žmogus ir to, kad jeigu, padėkim, trjs asmens bus išrinkti komisijon (lygiai taip buvo su Marksu), tai tankiai prisieina pristot prie numonės, su kuria asmeniškai nesutinki. Sekretoriui prisieina tankiai rašyt tokius dokumentus, kurių turinys jam svetimas. Ir išeina, kad nors jis ir savo ranka rašo, bet visgi tai ne jo mintis.

Bereikalo "N-nos" primena ir Engelsą. Girdi, ir jis gyrė tą manifestą. O mes giriam visą Markso veikimą pirmame Internacionale, nors *atskiri momentai to veikimo ir kritikuotini.* Bet kuomet Engelsas gyrė Markso komentarus prie statuto, tai jau, turbūt, jam ir į galvą neatėjo statyt darbininkų klesą buržuazijos uodegoje "vardan tautų klausimo risimo." Tarp šmoko ir Engelso tikslų milžiniškiausias skirtumas.

Gi užbaigsiu aš savo straipsnį parafrazuodamas "N-nų" pasakymą: draugai naujienietčiai, ar ilgai dar ta negyvoji raidė pavidale skerečiojančio šmoko demoralizuos "Naujienų" skaitytojus? Ar ilgai dar ji ilgaliežuviaus ir negalėdama per langą išlįsti dums per kamina?

Inteligentas.

AUKSINĖS MINTYS

Dievas.

Dievas yra sutrumpintas žodis iš: Slapytė nežinybės, Dailės ir Teisingumo. — Indra.

Kuomet aš misliju apie Dievą, mano vaidentuvėje apsiereškia Būtybė neapsakomai augstos ir brangios vertės. — Hayden.

Geriau yra neturėti jokios minties apie Dievą, negu manyti apie jį klaidingai. Jis yra palaima tiems, ką gerai jį supranta. — Bacon.

Dievo negalima parduoti, nei pirkti, nei daryti joki prekiavimą jo šventenybe. — Indra.

Aš mačiau du apsiereškiamu. Beveizint, pamačiau gražius debesius viršui savo galvos. Jie atrodė kaip juvė viduje okeano plaukianti ir kabanti nežinybės spēka.

Vakare aš vėl pamačiau gražų mėlyną dangų, kuris buvo apsaugstytas sidabrinėmis žvaigždėmis. Viduje žvaigždžių spindėjo jaunas mėnulis. Bet nei žvaigždės, nei mėnuo nepuolė žemyn; jie kaboję augštai nežinybės spēka. Dėlto tas, ką yra nežinybė — užsitarnavo mano paguodone ir aš jį vadinu Dievu — Luther.

Tai yra vardas, kurį mes duodam puikiam, be nuodėmių, žavėjančium, nemirtinui daiktui. — Cruden.

—

Moteris.

Moteris — yra vyro nedėdienis; jo džiaugsmas ir palaima sunkių darbų. — Michelet.

Vyrai — yra moterų žaislai; moteris gi — velnio. — Victor Hugo.

Graži moteris be idealo — tai kvietkas be kvapsnio. — Heinrich Heine.

Moteris dažniausiai nemyli mus. Jos neišsirenka sau vyrą užtai, kad mylėtų jį, bet užtai, kad užsiganėdinti būti jo mylima. Jos myli meilę visokių pasaulyje daiktų, bet visiškai mažai esti vyrų, kuriuos moteris mylėtų ypatingai. — Alp. Karr.

Moteris širdyje randasi brangenybė, nes pasaulio genijai visuomet įgija savo garbę meilės palaiminimu. — Lamartine.

Josios žingsniai yra muzika ir balsas jos — daina. — Bailey.

Vyrai gali lyginties: dangus arba žemė; moteris — gi dangus arba pekla. — Tenyson.

Moteris mato be pažiūrėjimo; jį vyrai žiūri be pamatymo. — G. Eliot.

Moteris randasi kiekvieno prakilnesnio darbo pradžioj. — Lamartine.

Garbė moteriškės esti blogai apsaugota, kuomet saugojama raktais ir detektyvais.

Moteris bus neteisinga, jeigu ji pati norės taip būti, — persekiojimas to nepataisy. — And. Dupuy.

Tris daiktai, kuriems išmintingas žmogus negali užsitikėti, yra šie: vėjas, šiluma balandžio mėnesy ir gražios moteriškės ištikimybė. — Southey.

The Lithuanian Semi-Weekly
"LAISVĖ"
 Published by the
 LITHUANIAN CO-OPERATIVE
 PUBLISHING SOCIETY, INC.
 Every Tuesday and Friday at 455
 Grand St., Brooklyn, N. Y.
 Yearly subscription rates: in U. S.
 and foreign countries \$3.50.
 Telephone Stagg 3878.

Elna du sykiu savaitę: Utarninkas ir Pėtnyčiomis, 455 Grand St., Brooklyn, N. Y. Leidžia Lietuvių Kooperatyvika Bendrovė.

"LAISVĖ"
 Prenumerata metams: Amerikoje ir užrubežiuose — \$3.50; pusei metų Amerikoje ir užrubežiuose — \$1.75.
 Telephone Stagg 3878.

Entered as second class matter March 11, 1914, at the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

Korespondencijos

MINERSVILLE, PA.

Iš angliakasių gyvenimo.
 Darbininkų skaitlius susimazino, vienok mokestis nepakeliamas, nors dabar, viskam pabrangus, pragyvenimui reikalinga daugiau išleisti, negu pirmiau buvo. Iš priežasties darbininkų trukumo, nėra tinkamai ir kasyklos apsaugotos nuo nelaimingų atsitikimų. Paskutiniu metu labai daug įvyksta visokių nelaimingų atsitikimų — vienas užmuša, kitus sužeidžia ir padaro visam amžiui netinkamais prie darbo.

Neseniai Buck Run Coal Co. kasykloje gasas apdegino tris darbininkus, kurie, nuvežti į lignonbutį, didžiausiose kančiose užbaigė savo gyvastį. A. Lalis paliko dideliam nuliūdime savo šeimyną.

17 d. rugpjūčio, Lytle Coal Co. kasykloje, tapo anglies šmoto užmuštas Jokubas Lukšys. Jis paliko moterį su kūdikiais dideliame varge.

Velionis buvo senas angliakasis, rodosi į Suv. Valstias pribuvęs 1887 m. ir nuo to laiko dirbo angliakasyklose iki savo mirties. Daug kartų buvo sunkiai sužeistas bet kaip tik pasveikdavo, tuojau vėl eidavo dirbti. Čia bus neprošalį paminėti tūlas jo nelaimės kad ir skaudžias, bet sykiu ir juokingas.

1894 m. velionis dirbo Richersono kasyklose. Ten dirbdamas išgręžė skylę ir į ją su geležia pradėjo grūsti dinamitą. Toks darbas labai pavojingas, nes visuomet iššaukia eksploziją ir taip darant, reikia rizikuoti savo gyvasia. Vienok velionis ne atkreipė į tai atydos. Eksplozija įvyko, sukriušino rankų pirštus, privarė į rankas akmenų skeveldrų, kurias daktaras galutinai išėmė praslindus 5—6 metams. Ta eksplozija pagadino ir girdėjimą.

Išėjęs iš lignonbutio ir pasveikęs iki to laipsnio, kad jau galėjo eiti dirbti, vėl sugrįžo prie savo darbo, neaiguosdamas ta nelaimė. Jis atbulai, didžiūdamosi savo žlega, kad dinamitą varydamas galėjo rankoje geležį išlaikyti, kuomet pastarasis eksplodavo. Vadinasi, jis persistatė, kad jo rankų žiege stipresnė ir už dinamito žiege. Ar nejuokingas protavimas? O kiek jis turėjo len-

gvesnių sužeidimų, tai jau negalima nei suskaičiuoti. Teisingiau pasakius, jau jam seniai kasyklose ne vieta buvo dirbti, bet jis teisingų patarimų neklausė, nes nesuprato kas yra geras, o kas blogas.

Kartą jam draugas pasakė: "Jokubai, tau geriau būtų dirbti ant laukų, o ne kasyklose. Tu neprigirdi ausimis ir pertai greitai gali nelaimė patikti." Tuomet jis atkrito: "Ar tu mane skaitai kūdikiu?" Jis nenorėdavo prisipažinti, kad ausimis negirdi.

Kada buvo išėjęs įstatymas, kad kasyklų savininkai už sužeidimą ar užmušimą privalo nors kiek atlyginti likusiai šeimynai, tuomet kasyklų kompanija pripažino jį netinkamą dirbti kasyklose ir atleido. Bet persikeitęs laikui ir stokuojant darbininkų, jis vėl buvo priimtas ir ten paliko savo gyvastį.

Jeigu darbdaviai nors kiek apkaunuotų darbininkų gyvastį, tuomet jam būtų davę kur nors kitur darbo, o ne kasyklose arba ir kasyklose būtų suteikę ne tokią pavojingą darbą. Bet darbdaviaus nerūpi darbininko gyvastis.

Velionis nemokėjo nei skaityti, nei rašyti ir buvo aklas kunigų pasekėjas — ką jie sakydavo, tą jis darydavo. Susipratusių darbininkus plūsdavo. Suprantama, jį už tai negalima kaltinti, nes kaip suprato, taip ir darė. Čia galima kaltinti tas aplinkybes, kuriose jis buvo išauklėtas ir paskui visą laiką mulkinamas dvasiškų vadų.

Dar kurie gyvi ir seka velionio pėdomis, turėtų pagalvoti, nes ir jų gali būti toks pat likimas.

Angliakasis.

LEWISTON, ME.

8 d. rugsėjo atvyko kunigas K. Petrašiusas ir sakėsi, kad esąs paskirtas vyksupo klebonu naujai organizuojamai parapijai. Pirmiausia atlaikė pamaldas, pasakė pamokslą ir paskui jau drožė prakalbą apie sutvėrimą parapijos. Žmonių prisirinko nemažai. Neapsisėjo ir be lermo, kurį vyčiai sukūrė.

Ar pavyks kunigui suorganizuoti parapiją ir padaryti "šventą biznį," sunku pasakyti. Gal pasibalados, pašūkaus ir paskui vėl iškeliaus savais keliais.

Gudas.

GIRARDVILLE, PA.

Šiomis dienomis pas mus buvo katalikiškos vestuvės. Žinoma, pirmiausiai jaunieji ir visi svečiai nuvažiavo į bažnyčią, o paskui jau pradėjo kelti lietuviškas vestuves. Jaunojo brolis tuojau iš bažnyčios spruko į karčiamą. Ten gerojai pasistiprinę, pradėjo butelių stiprumą mėginti į kitų galvas. Taip bežaidžiant, dviem to kompanijos pasidarė karšta ir pradėjo jieskoti vėsenės vietelės. Vienas jų užbėgo ant trečių lubų į kambarį, kuriame name buvo vestuvės, radęs jauniesiems sumestas dovanas pasigrie-

bė jas ir bandė per langą lėkti oru. Bet buvo persunkus ir sparnai negalėjo ore išlaikyti, todėl atsidūrė ant žemės. Dabar randasi lignonbutyje ir nežinia ar išliks gyvas.

Jo brolis irgi bandė skristi, bet kokiu ten stebuklingu būdu atsidūrė sklepe ir iš jo išrėpilojęs apleido vestuves.

Tai bent vestuvės!

Vietinis.

ROCHESTER, N. Y.

(Nuo mūsų korespondento).

Rugsėjo 8 d. į D.L.K. Gedemino dr-stės susirinkimą atsilankė delegatai socialistų partijos žydų skrybiaus, su tikslu gauti aukų dėl Debso ir kitų socialistų bylos vedimui. Padarius kolektą tarp narių, surinkta 6 dol. su centais. Įneštas sumanymas, kad paaukauti iš draugystės izdo. Nubalsuota aukauti 5 dol. Tada tūlas žmogus iš bažnyčios sklepe užprotestavo, kad jis nesutinkas, nes tie pinigai bus skirti bolševikams ir jeigu draugystė duosianti pinigus iš savo izdo, tai jis pašauks policmaną. Kadangi ant jo niekas neatkreipė atydos, tai jis išbėgė jieskoti policmano, bet po tūlo laiko sugrįžo be policmano. Tokiu būdu Gedeminas likosi tuom tarpu dar nesuareštuotas.

Rugsėjo 14 d. L.M.P.S. 26 kuopa surengė prakalbą. Kalbėtoja Z. Puišūtė iš Bostono savo kalboje nupiešė, kaip moteris nuo pat kūdikystės žemiaus laikomos už vyrus. Taipgi visą moterų judėjimo už lygias tiesas istoriją. Puišūtė kalba neįtikėtai neblogiau už vyrus kalbėtojus ir su laiku bus viena iš geriausių kalbėtojų. Progresistėms šios prakalbos pilnai nusisekė. Žmonių buvo apie tris šimtus. Aukų surinkta 14 dol. su centais. Kalbėtoja atsakinėjo ir į klausimus.

Tamsta J. J. Zilius, tautiečių korespondentas, per "A. L." jau davė žinią tautiečių skrybiams, kad Rochesteryje jau miršta T. M. D. 52 kp., ir Nep. Fondo skyrius. Zilius sako, kad tos trys grupės miršta pasidėkavojant tautiečių bailumui. Mažiau sorkių.

Kadangi mūsų tautininkai jau bankrutai ir iki šiol jokiu būdu neįstengė lietuviškos visuomenės patraukti savo pusėn, tai rugsėjo 15 d. surengė sorkės. Sorkininkų užsikvietė vieną iš gabiausių būtent Geležėlę. Socialistai stebėjosi, kaip Baltimorės aidoblistai susitaikydavo su republikonų klubu ir tautininkais. Dabar mes savo name turime pavyzdį. Geležėlė sakė, kad klerikalai negalės paimti Liet. valdžią į savo rankas, nes jie priešingi demokratijai, socialistai "no good," nes jie per daug užsitikinai, tai caca, nes jie demokratiškiausia sriovė ir "šiuur" Lietuvą valdys. Jie ir šėrus perka prie Atstatymo Bendrovės.

Atsilygindamas tautin-

kams, kad šie davė jam progą išplūsti socialistus, Geležėlę susiriesdamas agitavo už tautiečių pašelpinę draugystę L. Sūnų ir Dukterų.

L.S.S. I RAJONO KONFERENCIJA.

Draugai ir draugės! Jūs jau žinote, kad L.S.S. I rajono konferencija likosi perkelta nuo 29 d. gruodžio į 29 d. rugsėjo š. m. Todėl meldžiu visų kuopų, priklausančių prie L.S.S. I rajono, atsiųsti delegatus į konferenciją, kuri ir įvyks 29 d. rugsėjo, 10:30 val. ryte, Labor Lyceum Hall svetainėje, 38 Hove St., New Haven, Conn.

Draugai ir draugės! Mes dabar gyvename nepaprasto aplinkybėse, todėl gyvenimas iššaukia daug svarbių reikalų, kuriuos privalome apsvastyti. Taigi visi delegatai pasistengkite į laiką pribūti.

Pašalinės ypotos irgi gali atsilankyti.

L.S.S. I Rajono Org.

M. K. Adamonis.

Į L.S.S. 113 kp. draugus.

Brangūs Draugai!

Patėmijau "Laisvėje," kad L.S.S. 113 kp. jau vėl gyvuoja, todėl šiuomi sveikindamas pranešu, kad pas mane randasi L.S.S. 113 kp. \$3.20 pinigų ir likusi literatūra; charterį, kp. užrašų knygas, — palikau pas drg. J. Mikolaitį, Burlington, N. J. ir už ką atsakomybę imu ant savęs.

Malonėkite, draugai, man pranešti, kam turiu pasiūsti augščiau minėtą kp. turį?

Draugai iš Easton, Pa. taipgi atsiliepkite!

Draugiškai

J. Aukštuošis,

2336 Cedar Ave.,
 Cleveland, Ohio.

SCRANTON, PA.

Rugsėjo 15 d. atsibuvo prakalbos, parengtos L.S.S. VII rajono. Kalbėjo drg. Bimba Kalbėjo gana gerai, pakeldamas nekuriuos svarbesnius gyvenimo klausimus. Buvo ir pamarginimų, kuriuos atliko maži vaikučiai. Vezevičiukai sugriežė ant smuikos, ant piano ir sudainavo. Buvo ir Džan Bambas. Visi savo užduotis atliko gerai. Buvo renkamos aukos moksleivių fondui. Surinkta \$9.60. Publikos atsilankė neperdaugiausia.

Tą pačią dieną drg. Bimba kalbėjo Throop, Pa. Skaitant pagal didumą miestelio, publikos buvo daug.

Porą mėnesių atgal strytkarių kompanija pakėlė mokestį už važinėjimą nuo 5 centų lig 6. Nebuvo jokių pasipriešinimų. Žmonės neatkreipė atydą. Kompanija pamačius, kad viskas gerai eina, dabar vėl pakėlė nuo 6 ligi 8 centų. Tas kaip kam nelabai patiko, atsirado ir tokių, ką emė zurzėti. Miesto viršininkai pranešė, kad sustuom kovos. Dabar visi užoganėdinti ir moka po aštuonis centus nuo 15 d. šio mėnesio. Nestebėtina bus, kad už kelių savaičių mokėsime dešimtuką.

L.M.P.S. IV rajono išvažiavimas nenusisekė. Publikos atsilankė mažai. Gaila. Tuom pačiu laiku reikia priminti, kad geram išgarsinimui ir sutraukimui publikos reikėjo daugiau darbo, negu kad progresistės gali paaukauti.

Galiaus ir siuvėjai kas kart daugiau atbunda. Dabartiniu laiku šaukiama visų kostumieriškių siuvėjų susirinkimas su tikslu, kad pareikalauti nuo bosų pakėlimo algos.

Unijos skyrius, kuris neseniai susitvėrė, kas kart eina stipryn.

Kuopietis.

CLEVELAND, OHIO.

Iš jaunuomenės gyvenimo.

Nuo šių metų vasario mėnesio čia susitvėrė ir gyvuoja Lietuvių Socialistų Jaunuomenės Liiga 4 kuopa. Įkitam laikui Clevelando pirmieviskas jaunimas neturėjo savo organizacijos, išskyrus "Mirtos" chorą, kuris daugiau lavinasi dailės žvilgsniu, kaip tai: teatrų lošimu, dainomis ir tam panašiu dailės gabalėlių. Liigos draugija pasibrėžė platesnį veikimui programą. Ji netik lošia teatrus, užsiima dainomis, muzika ir tam panašiu dailės mokslu, bet kartu mokinasi, gvildena biologiją bei socialiską darbininkų ju dėjimo istoriją ir t.t. Per mėnesį du kart laikoma susirinkimai. Pirmą subatą įvyksta draugijos reikalais susirinkimas, gi antrą — lavinimosi. Ypatinai surengiama pavyzdinių diskursijų, kurios labai reikalingos mūsų jaunimui. Taip laikas nenuobodžiai pračina ir daug prasilavinama. Liigos draugija nutarė įkurti lietuviškus suaugusiems vakarinius kursus. Šis klausimas yra perduotas ir L.S.S. 3 kp. L.S.S. 3 kp. nutarė prisidėti, paremti tokius kursus. Yra viltis, kad prie įkurimo kalbamų kursų prisidės visos vietos pirmieviskos draugijos bei organizacijos. Pavyzdingas, naudingas ir gražus pradėtasai darbas. Nežinia, kaip gerai seksis išlaikyti panašūs kursai, bet visgi linkms apie tai kalbėti. Pirmieviskas jaunimas supranta mokslo ir apšvietos naudingumą. Didžiausia priežastis su mokytojum. Čia tokių mažai randasi. Sako patarlė: "Kas nori sumušti šunį, tas suranda ir lazda." Kada atsidarys klesos ir skaitlingai lankysis mokiniai, suprantama, bus ir mokytojas. Tai didelis reikalas pasimokinti lietuvių gramatikos, aritmetikos, istorijos vienos ir kitos pastudijuoti. Pirmieviskos jaunuomenės žygis (Clevelando jaunimo) pavyzdžiu yra visai Amerikos lietuvių jaunuomenei. Beto, Liigos draugija, matydama reikalą, suverters ir anglų kalbos klesas.

Liūgiciai daug nukentė ekonomiskai. Turbūt nei viena vietos lietuviškų draugijų nėra sutrukdytos tiek, kiek Liigos draugija. Pastaruoju laiku daugelis draugų pateko armijon, kiti dėl kitų priežasčių ją apleido.

Toki atsitikimai L.S.S. Li-

igos4 kuopai uždavė skaudų smūgį. Tačiau nėra nusiminimo, bet viltis, jog neilgai trukus bus prieita prie tikslo.

Lietuvių Socialistų Jaunų Liigos 4 kuopa susirinkimus laiko, kaip jau minėjau, du kart į mėnesį, taigi, pirmą ir trečią subatą, 7:30 val. vakare, po numeriu 6006 St. Clair ave., Jeites namuose.

Geistina, kad visa Clevelando (lietuviška) jaunuomenė spiestųsi į L.S.J. Liigos 4 kp., kurie šviečiasi ir šviečia tamsias darbinikiškos jaunuomenės minias, kovoja prieš darbininkų neprietelius ir dirba gerovės dėlei visos darbo žmonijos!

Jonas V. Žilinskas.

PITTSBURGH, PA.

"Laisvės" No. 72 tilpo aprašymas apie L. M. Draugijos susirinkimą. Ištikrųtam laikui Clevelando pirmieviskas jaunimas neturėjo savo organizacijos, išskyrus "Mirtos" chorą, kuris daugiau lavinasi dailės žvilgsniu, kaip tai: teatrų lošimu, dainomis ir tam panašiu dailės gabalėlių. Liigos draugija pasibrėžė platesnį veikimui programą. Ji netik lošia teatrus, užsiima dainomis, muzika ir tam panašiu dailės mokslu, bet kartu mokinasi, gvildena biologiją bei socialiską darbininkų ju dėjimo istoriją ir t.t. Per mėnesį du kart laikoma susirinkimai. Pirmą subatą įvyksta draugijos reikalais susirinkimas, gi antrą — lavinimosi. Ypatinai surengiama pavyzdinių diskursijų, kurios labai reikalingos mūsų jaunimui. Taip laikas nenuobodžiai pračina ir daug prasilavinama. Liigos draugija nutarė įkurti lietuviškus suaugusiems vakarinius kursus. Šis klausimas yra perduotas ir L.S.S. 3 kp. L.S.S. 3 kp. nutarė prisidėti, paremti tokius kursus. Yra viltis, kad prie įkurimo kalbamų kursų prisidės visos vietos pirmieviskos draugijos bei organizacijos. Pavyzdingas, naudingas ir gražus pradėtasai darbas. Nežinia, kaip gerai seksis išlaikyti panašūs kursai, bet visgi linkms apie tai kalbėti. Pirmieviskas jaunimas supranta mokslo ir apšvietos naudingumą. Didžiausia priežastis su mokytojum. Čia tokių mažai randasi. Sako patarlė: "Kas nori sumušti šunį, tas suranda ir lazda." Kada atsidarys klesos ir skaitlingai lankysis mokiniai, suprantama, bus ir mokytojas. Tai didelis reikalas pasimokinti lietuvių gramatikos, aritmetikos, istorijos vienos ir kitos pastudijuoti. Pirmieviskos jaunuomenės žygis (Clevelando jaunimo) pavyzdžiu yra visai Amerikos lietuvių jaunuomenei. Beto, Liigos draugija, matydama reikalą, suverters ir anglų kalbos klesas.

Liūgiciai daug nukentė ekonomiskai. Turbūt nei viena vietos lietuviškų draugijų nėra sutrukdytos tiek, kiek Liigos draugija. Pastaruoju laiku daugelis draugų pateko armijon, kiti dėl kitų priežasčių ją apleido.

Toki atsitikimai L.S.S. Li-

svarstyta tas klausimas ir kėlusieji Šliupo prakalbose triukšmą tapo nubauti — išneštas papeikimas 36 balsais prieš 23. Komisijos darbas užgirtas 52 balsais prieš 19 už pasiuntimą likusių nuo įžangos pinigų \$39 45c. į Nepr. Fondą, nes tas fondas buvo surengęs Dr. Šliupui prakalbas, apmokėjo visas išlaidas ir L.M.D. neturėjo jokių išlaidų.

L. M. D. Komitetas:

Pirm. J. M. Maskeliūnas,

Rašt. J. Virbickas,

Fin. Rašt. P. Pakšris.

(Tęsa ant 5-to pusl.)

Kas nori žinoti, kokios pasaulyje pas įvairias tautas buvo ir dabar yra religijos, kokie buvo dievai, venial, raganos, pragarai, rojai ir kt., tai neatbūtinai turi įgyti

NAUJA KNYGA—

Kas tai yra Religija?

Toje knygoje yra nurodyta apie buvusias kares ir apie dabartinę didžiąją karę, taipgi ir apie Rusijos revoliuciją. Kaina \$2.00, apdaryta \$2.50. Čia gaunamos ir kitos visokios knygos. Reikalingi agentai po visus miestus. Reikalaujanti katalogo ar atskaitos, reikia prisijūti už 3 centus stem-pa.

F. MILAŠAUSKIS

13 Atlantic St., SO. BOSTON, MASS.

TEISINGIAUSIA IR GERIAUSIA LIETUVIŠKA

APTIEKA

Sutaisau receptus su didžiausia atyda, nežūrint ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vienatinė lietuviška aptieka Bostone ir Masachusetts valstijoje. Gydoji gali gauti kokios tik pasauli ypa vartojamos. Gali reikalauti per laiskus, o aš pasiūsiu per ekspresą.

K. Šidlauskas

Aptiekorius ir savininkas
 226 Broadway, kamps C St.
 SOUTH BOSTON, MASS.

Tel. So. Boston 21014 ir 21018

JEIGU SERGI

Tai Atsakantis Medikalkas Prižiūrėjimas Gali Pailginti Tavo Amžių ir Priduoti Tau Gyvumą.

ATEIK PAS MANE TUOJAUS.

Ar tai Liga Būtu Užsienėjusi, Nerviskumas, ar Komplikuoti Kurį Išgydymui Reikalingas Specialistas.
 MANO STEBĖTINAS PASISEKIMAS
 Išgydymui ligų ar tai užsienėjusių ar naujai atsiradusių yra tame, kad aš esu pakvėtas savo visą amžių studijuoti tas ligas. Prie to mano ofise randasi įvairių naujausios mados instrumentų bei prietaisų, kaip tai, elektriški, mechaniški, ir "vibratori" (gimdas judėjimą). Nepaisiau išlaidų dėl pritaissimų ypa tik šėina ant naudos mano pacientų (ligonių).

AR TAVE KANKINA
 Silpnai nervai, nugaroj skaudėjimai, užmaršiai, širdies drebėjimas, silpnai plaučiai, nerangumas, tingumas, galvos skudėjimas, svaiguly, akių silpnumas, votis, skauduliai, kataras, gerklė skudėjimas, skausmai pilve, plėvėtas liežuvis, negromulivimas vidurių, reumatizmas, spuogai? Viršimėtos ir daugelis kitų ligų yra perspėjimas, kad tu pradėdi silpnėti ir tavo sveikata pradeda nykti.

OFISO VALANDOS: Paprastomis dienomis nuo 9 ryte iki 8 valandų vakare.
 Nedėliomis: nuo 10 val. ryte iki 2 val. popietį tikta.

DR. KENEALY, Specialistas,
 Pirmos Duryų nuo Gayety Teatros.
 673 WASHINGTON STREET,
 (Netoli Boyiston Street) BOSTON, MASS.

Rusijos Rubliai

Dabartiniu laiku yra labai pigus. Tavo sumą Amerikoniskų pinigų gali padauginti ant trijų sykių, jeigu pirkisi rublius dabar.

LIETUVIAI, kurie mano grįžti Lietuvon po karę, pelnsu nupirkdami rublius, nes tikrai galima tikėtis, kad po karę rublių vertė pakils. Tie, kurie nemano grįžti į Lietuvą po karę, galės čia parduoti savo rublius už tiek, kiek jie buvo verti pirm karė.

TODEL neatidėkit šitos progos. Pirk rublius tuojau nuo užtvirtinto

Bankieriaus Henrikas C. Zaro

39 Cooper Square, kamps 6-4b St. The Zaro Bank Building

SITAS bankierius perka ir parduoda Laisvės Paskolas, Karės Taupymo Stampas taipgi ir "Thrill" Stampas.

Ar jus kada nors pamatinate, kaip yra pavojinga nešiotis su savim ar laikyti bakse pinigus ar šiuos svarbius dokumentus? Ar žinat kad jie gali būti gaisro ar vagis gali pavogti? Apsaugoti galima nasistandant "Apsaugos Pasidėjimo Bakse" pas Bankierių Henriką C. Zarą. Tas baksa yra apsaugotas nuo vagių ir gaisro. Atėik ir pamatyk tą apsaugos bakse, kuris randasi Zaro Bank Building, 39 Cooper Square, kamps 6th Street, New York, N. Y.

Atvira vakarais iki 8 val.; nedėliandiais iki 1 val. po pietų.

žem. Svyruoklis.

Jo nuotikiai.

(Vaizdelis iš darbininkų gyvenimo).

(Taša)

Jis iškarto nesuprato, bet kuomet pamatė, kad aš pamažu atbulas eju į takutį, vedantį prie durų, jis paklausė:

— A-a, tai čia gyvenai?

— Taip, — pratariau nusigandęs ir norėdamas kad jis kuogreičiausiai atsitoltintų. — Taigi čia prie savo gspadinės.

— Tai gerai, — pratarė, — bet aš dar eisiu tolyn. Good Bye.

Aš nieko neatsakiau, tik pasiskubinau ineiti įvidų ir užrakyt duris.

Visi namiškiai miegojo. Aš, inėjęs į virtuvę, užsidegiau lempą; po tam, nusi-kratęs sniegą nuo savęs ir rūbus pakabinęs prie pečiaus, nuėjau į savo kambarį. Ten kuogreičiausiai nusirengiau, patamsyje, kaip paprastai buvau papratęs, ir, jausdamos baisiai sukankintas, tikėjaisi tuoj užmigtį ir nejausti tų bjaurių, ką-tik pergyventų valandų ir, pakėlus užklodę, atsiguliu. Tačiau tuo pačiu tarpu pajutau šal- tą ir drėgną pagalvį. Pašokęs apčiupinė- jau ir arčiau lango radau storą sniego eilę, kuris nukrito per išmuštą lango stiklą.

— Velniai muštų, — sumurmėjau ir pakilęs uždegiau lempą, kad apžlūrėjęs, kaip čia ištikro yra, bet ten-pat ant stalo pamaciau porą laiškų. Jie man labai maži tuomet apėjo, vienok, atplėšęs pirmą laišką ėmiau skaityti net nepažiūrėjęs iš kur yra atsiųstas. Bet greit dažinojau, kad tai buvo iš Veiverių ir pirmas pasveikinimas skambėjo sekančiai: "Brangus sėneli!" Žai- bo greitumu atėjo žingeidumas ir kuogrei- čiausiai norėjau žinoti, kaip ten gyvena tie nelaimingų šalyj, iš kurios viena po kita vis liūdnesnės žinios ateina. Laiškas susidėjo iš kelių lapų. Pirmiausiai, vieną lapą užė- mē motinos sveikinimai ir šaldūs bučiniai po daugelį kartų. Toliaus, buvo išrokuoti visi vargai ir nelaimės ir ant pabaigos skambėjo sekančiai: "Tavo brolis jau iš- vartytas ant pozicijų prie austrų rubežiaus. Dabar jau nieko nėraš, o pirma, tai beveik kasdieną gaudavom laiškų; greičiausiai, kad, nabagėlis, jau padėjo savo galvelę. Pas mus da vaina neatėjo, bet kas dedasi, tai sunku ir pamislyti. Šauktumiesi į tave, vaikeli, ale tas nieko negelbės, nes mum, ar pirmiau ar paskiau, vistiek prisieis mir- ti, nes tikrai sūdna diena artinasi. Sudiev, vaikeli, sudiev, gal ir paskutinį kartą."

Krūtinėj kas-tai baisiai suspaudė ir ašaros pabiro per veidą, aš užsikniaubiau ant stalo ir verkiau. Tokis niekingas tas gyvenimas! Ir kam gyventi? Ar kad už- imti tik kitiems vietą? Aš troškau kuoir- dingiausiai būti tenai, ant tilto... Suprantama, tas viskas mane apsilpnino ant dvasios lig paskutiniui laipsniui; aš jaučiau, kad turės kas tokio įvykti, kas viską turės per- traukti.

Tuomet mačiau, kad nieko neliko ant šio svieto dėl manęs. Brolis, kurį taip my- lėjau — žuvo. Su motina irgi tas pats. Ga- lima tikėtis, kad ji iš bado ar šalčio turėjo mirti, kuomet ten perėjo karės audra.

Paėmiau antrą laišką. Jį rašė mano Alenutė. Nor nieko naujo nesitikėjau nuo jos, vienok mano jausmai sušvelnėjo, man net galia pasidarė, kad aš negalėjau pas ją nueiti. Gal dėl to, kad nesulaukė manęs atėinant, parašė tą laišką. Perskaičiau. Ji man liepė būtinai ateiti, kaip galėsiu greičia- us, nes ji turi ką tokio svarbaus pasakyt.

Man visai gerai pasidarė ant širdies. Ir gal nuo to aš buvau apsvaigęs. Aš tikrai nežinojau, kur esu! Man lindo į mintis linksmas Alenutės veidelis, tai vėl motinos ir brolio, kurie gal kur badu miršta arba kur pūsta. Tai vėl prisimindavo kova už būvį, o ypač šios dienos nuotikis ir tas ma- ne kankino ligi vėlai nakčiai, kol, ant galo, neužmigau.

***

Ant rytojaus pabudau, pažadintas gas- padinės. Ji pro visas duris praėjo dau- žyda kumščia ir aiškindama, kad jau pie- tai ant stalo. Mes visi privalėjom jos kla- usyti, nes tai buvo savo rūšies gspadinė: jau jai viskas po minutom eina. Jei pasi- vėlinai kiek — est negausi, nes ji nelauks, kaip kokių ponų. Ale už tai mokėdavo ge-

rai valgi virti. Jau ji tau kaip išvirs šolde- ri, tai nieks nesakys, kad nedavirtas ar perdaug pervirintas: visuomet būva toj pa- čioj cienioj. Arba kaip kopūstų verda, tai visam mieste nerasi, kad geriau išvirtų. Už tai jos burdingeriai niekad neturėjo bade- rio su pilvo liga, o gspadinei buvo didžiau- sias unaras ir ji su jais visuomet apsieida- vo šaltai, žinodama, kad jie jos klausys.

Nuo vakar dienos aš jaučiau baisiai sunkią galvą. Man rodėsi, kad viskas, ką aš perleidau, tai tik nemalonus sapnas. Bet tas pasitikrino, kada aš atsiminiau, jog šiandien aš turiu užmokėt už burdą. Čia vėl vienas iš didžiausių 'nesmagumų: juk užmokėjus šeimininkei už pragyventą lai- ką — man neliks nei ant šios dienos reika- lų; net ir pas Alenutę negalima būtų nueiti. Aš jau žinojau jos paprotį ir tikėjaisi, kad ji nepaleis manęs nereikalavus pinigų, vie- nok išgalvot nebuvo galima ką-nors geres- nio, kaip tik pasakyt, kad kitą subatą da- baigsiu mokėt, o dabar tik du dolerius ga- liu duoti. Aš žinojau, kad kitą subatą gal nei cento neturėsiu, nes netikėjau gauti darbą, vienok apie tai man nesinorėjo mis- lyti, tik maniau, kaip nors šiandien išsi- sukty, kad neturėjęs nemalonumo.

Nuėjau į kniuką, kurią taip gspadinė vadindavo, nes nemylėjo į lietuvišką — anot jos — šneką maišyti angliškus žodžius. Vi- si namiškiai jau gardžiai pusryčiauo. Ant stalo buvo padėtas didelis kumpis ir mes jį išlėto mažinome. Gspadinė, prisikušusi rankšluostų už juostos, bėgiojo nuo pečiaus prie stalo ir vėl atgal ir kiekvienam patar- navo. Nekurie iš mūsų turėjom po bonką alaus. Užsikandi kumpio su duona, išgeri gurkšnį-kitą alaus ir pietai tarsi karališki.

Džiovas, neseniai, tik prieš-pat karę pribuvęs iš krajaus, suvalgė kokius du ar tris svarus kumpio ir išgėrė kelias bonkas alaus, o kada jau badą numarino, tai at- silošė į kedę ir, žiūrėdamas į kumpį ir į pra- dėtą gerti bonką alaus, prabilo:

— Šitoj Amerikoj, tai nors reikia dirbti, ale bent gali ir pavalgyti lig valiai mė- sos. Ana krauju, tai barščių ar bulvių su skystimu prilakęs, tai tik jautėsi, kaip iš- pūstas būbnas ir daugiau nieko.

Maikis pakraipė galvą, išgėrė porą gurkšnių alaus, paskui biskį pagalvojo ir, greitai suradęs atsakantį žodį, prabilo:

— Ką jau ten krauju lyginti prie Ame- rikos; ten tik amerikoniškus šunis pašer- tum tuom maistu, ką žmonės valgo, tai už dviejų dienų visi išdvestų.

Paskui pervedė per visus akimis, bet kuomet niekas nesijuokė, tai ant manęs apsisotojės dadurė:

— Ko taip nojį susukęs? Jeigu tau Ame- rika nepatinka, tai gali važiuot į krauju; ten dabar vietos lig valiai.

— Kur jam nepatiks, — įsimaišė gas- padinė, — neuliatuoti per naktis, jug ir va- kar tik ant dvylikos parėjo.

— Tai jau pas kokią Marcelę buvo nu- kuprinęs, — aiškino Džiovas. — Ale tu neprasiškė su Marcelēm, nes tas neišeis ant gero, kadangi tu esi dar grinorius ir než- nai, kokios kytros mergos Amerikoj.

— Ne tavo biznis mokyti kytresnius už save, — įsikioš į kalbą Pyteris, kuris visą laiką ramiai valgė ir, tik klausėsi, kas ką pasakoją. — Dabar iš krajaus atvažiuoja žmonės netokie, ką nieko nežino. Dabar ten būdami žmonės daugiau supranta apie Ameriką, negu kad tu.

— O, tu kreize, kreize! — pertraukda- mas Pyterį sušuko Džiovas, sulaikydamas pyktį.

— Argi tu gali sakyti, kad kokis ten grinorius, būdamas krauju, dabar žino, kad tu eidi šolderį ir geri dešimtukinį alų?! Ai bečiu, kad jis šolderio gauna palaižyt tik per Kalėdas ir per kitas dideles šventes, o ne kasdien, kaip tu!

— Kad tu vis durnas ir nesupranti, ką pliauški. Nagi pasakyk tu man ar tu da- bar žinai, ką čia pasakoji? — klausė Pyte- ris, žiūrėdamas stačiai į akis. Bet Džio- vas tik čiaupėsi ir kraipė paraudusią ligi ausų galvą. Gal jis jieškojo, ką tokio pas- akyti, kuom galėtų gerai atkirsti Pyteriui.

— Džiovai būk vyras, nepristok mon- kių, — perkirto viską Maikis. Ir kam jū- s už dyką ginčijatės?! Susibečikit iš bonkos alaus, tai ir mes padėsim.

(Toliaus bus).

L.M.P.S. II RAJONO DOMAI.

Moterų Progresyvio Susi- vienijimo agitacijos savaitė prasidės 13 d. spalį ir trau- sksis iki 20. Geistina, kad kiekviena kuopa nors kokius tris vakarus surengtų ši bei- tą tos savaitės pažymėjimui.

Reikia atminti, jog dabar mūsų organas "Moterų Bal- sas" jau duodama harėms už mėnesines mokesčius. Jei- gu nutarėm duoti narėms laikraštį, tai turime ir žiū- rėti, kad tų narių būtų už- tekinau jo palaikymui. Tu- rime dėti visas jegas, kad per šią agitacijos savaitę padidinus susivienijimo na- rių skaičių dvigubai. Nau- jos narės šmet bus daug lengviau prikalbinti, ir pri- kalbinus kuopoj palaikyt, nes dabar negalės sakyti, kad nieko negauna už mėnesinę mokesčių.

Taigi, draugės, prie dar- bo! Stengkimės per tą sa- vaičę išplatinti kuodaugiau- siai literaturos ir prikalbin- ti kuodaugiausiai naujų na- rių.

Kaikurios kuopos klausia, ką geriausia rengti agitaci- ją vakarais. Galima rengti prakalbas, paskaitas, dis- kusijas, lošti teatrus, rengti balius, koncertus arba ran- kų dailės darbų parodas. Jei- gu kuri kuopa norėtų reng- ti parodą, o nežinotų kaip, lai kreipiasi prie rajono or- ganizatorės, ji pagelbės.

Kas vakaras reikia kiek galima paaiškinti publikai, kas vakarą rengia, kokiam tikslui ir kviesti moteris ir merginas prisirašyti prie vie- tinės L.M.P.S. kuopos. Ne- reikia laukti kol pačios ate- is prisirašyti; jos gal dar neturi tiek drąsos, todėl rei- kia pereiti per svetainę ir neaplenkti nei vienos nepa- kalbinus prisidėti prie kuopos.

Prakalbų maršruto, kuris buvo nutarta surengti, kaip rodos, negalėsime turėti, nes negalima gaut kalbėtojų. Kviesta visos žinomos mo- teris ir vyrai kalbėtojai, bet nei vienas neapsiėmė atlikti maršrutą. Jei dar atsirastų koks kalbėtojas, tai bus pra- nešta kuopoms.

Jeigu atsirastų rajone to- kių kuopų, kurios dėl stokos finansų arba kitokių prie- žasčių negalėtų prisidėti prie agitacijos ir savom spē- kom neįstengtų nieko su- rengti, tai tegul tuojaus kre- ipiasi prie rajono organiza- torės.

M. Michelsonienė, Rajono organizatorė.

BEDFORD, OHIO. Rugsėjo 8 d. Clevelando - Akron, Ohio, lietuvių socia- listų, Bedfordo giriose, buvo suvažiavimas. Suvažiavi- mas įvyko sutartyje Clevelando-Akrono socialistų, bet draugų ir draugių suvažiavo ir iš kitų Ohio valstijos mie- stų ir miestelių. Taip drau- giškame ir skaitlingame su- važiavime buvo daug įvairu- mo, entuziazmo. Visiems susirinkus po medžių pavė- sius prasidėjo programos, ku- ris tęsėsi apie 5 val. ir iš se- kančių šmotelių: pirmiausia drg. Žemaitis, suvažiavimo pirmininkas, prstatė "Mir- tos" chorą, kuris, drg. Len- tiniui vadovaujant, gražiai

sudainavo. Po pertraukai drg. Daubaras sakė prakal- bą, kurioje plačiai nurodinė- jo ir išaiškino beveik visą socializmo ir darbininkų ju- dėjimo istoriją. Daug davė žinių apie pirmą ir antrą in- ternacionalus. Kitu atvėju kalbėjo drg. Karalius. Pas- tarojo prakalba taipgi pusė- tinai nusisekė. Jis kalbėjo remdamasis K. Markso skelbtų mokslų faktais ir sekėsi juos išvedžioti.

Prakalbos užsibaigus, — vėl "Mirtos" choras ir vienu vyrų duetas dainavo — buvo iššaukti atkartoti.

Programai užsibaigus, pra- sidėjo diskusijos, kurios pu- sėtinai ilgai tęsėsi, pakol viena pusė nebuvo parblok- šta. Diskusota: prisidėt Ohio valstijos L.S.S. kuopos prie XI rajono, ar su- tvirt toje pačioje apielinkėje kitą rajoną? Prieš tokį su- manymą ir norą tvirt nau- ją rajoną, desperatiškai dis- kusavo ir laikėsi prigulinių XI rajone kuopų draugai. Clevelandiečiai nurodinėjo daug priežasčių ir tiesiog pasakė, jog L.S.S. 3-čia kp. prigulėti prie XI rajono ne- gali jokiū būdu, nes tai būtų daugiau nenaudos, negu naudos. Į XI rajoną delega- tų pasiuntimas kuopai lėsu- tų \$100.00.

Klausimą išdiskusavus, lei- sta per nubalsavimą. Kad užtenka vieno XI rajono Ohio valstijos, balsavo di- džiuma, gi prieš — mažuma. Tas parodo, kad nereikalin- gi šioj apielinkėj du rajonai.

Panašus suvažiavimai daug reikiša socialistškam darbininkų judėjime. Ly- giai ir šis, Clevelando — Ak- rono lietuvių socialistų ben- dras ir draugiškas suvažiavi- mas, ideališki pasitarimai, nenueis veltui.

Žemės Žiedas.

COAL CENTRE, PA. Apie šio miestelio lietu- vius skaitytojai vargiai ką žino, nes laikraščiuose jo- kių žinių nesimato. Randasi S.L.A. 95 kuopa, bet ji labai mažai veikimu užsiima. Laik- raščių daugiausia pareina "Tėvynės" kaip organo; "Laisvės" irgi nemažai. "Naujienu" pareina keliatas numerių; "Keleivio" pareina mažai; "Moterų Balso" vie- nas egzemplioris.

Galima būtų sutverti L.S. S. kuopa, bet klausimas kaip ilgai ji galės gyvuoti? Yra keliatas draugų atvykusių iš kitur, bet su jais dar neteko susieiti. Mat, kitokių darbų nėra, kaip tik anglių kasyk- los, tai ir su draugais susi- eiti baisiai sunku.

Beje, yra dar ir klubas, bet jis irgi nieko neveikia. 2 d. rugsėjo buvo surengs balių. Buvau atsilankęs, bet nemačiau nei vieno blaivo tame jų pokylyje. Moteris irgi nuo vyrų neatsilieka.

Abelnai, apšvieta stovi ant labai žemo laipsnio.

J. Dulskis.

ATSISIAUKIMAS Į L.D.L.D. KUOPAS NEW YORKO APIELINKĖS.

8 d. birželio buvo susirin- kimas L.D.L.D. 24 kuopos, kuriame tapo pakeltas klau- simas apie sutvėrimą L.D.L. D. rajono. Kuopa, apsvars- čius visapusiai tą dalyką,

pripažino, kad rajono sutvė- rimas būtų naudingas ir vie- nbalsiai nutarė stengtis jį gyveniman vykdyti. Tam tik slui tapo išrinkta komisija, į kurią įėjo J. Ulba ir B. Repečka.

Todėl mes dabar atsišau- kiame į visas New Yorko apielinkėje esančias L.D.L. D. kuopas apie tai savo su- sirinkimuose apsvarstyti. Mes manome, kad sutvėrus Rajoną, mūsų kuopose smar- kiau eitų darbas. Dabar dau- gelis kuopų apmirę, jokio veikimo nesimato, kitos kuopos silpnos, negali veikti. E- sant rajonui, pastarojo komi- tetas galėtų pasirūpint su stiprinimu silpnesnių kuopų ir pažadinimu prie veikimo tų, kurios iki šiol buvo ap- mirę.

Rajoną sutverti galima bū- tų, nes šioje apielinkėje gy- vuoja apie šešios kuopos. Jeigu gyvuojančios kuopos parems mūsų kuopos suma- nymą, t.y., ras naudingų tve- rti rajoną, tuomet galima bus sušaukti šios apielinkės konferenciją ir suorganizuo- ti rajoną.

Geistina būtų, kad kuopos savo susirinkimuose tuojau šį klausimą apsvarstyti ir nutarimą pranešti per or- ganą.

L.D.L.D. 24 kp Komisija.

DELEI L.M.P.S. APDRAU- DOS SKYRIAUS.

4 d. rugpjūčio buvo mėne- sinis susirinkimas L.M.P.S. 17 kuopos, kuriame apart kitko buvo pakeltas klauši- mas apie įvedimą apdraudos skyriaus prie L.M.P.S. susi- vienijimo.

Įvykdymas to skyriaus, be abejonės, yra reikalingas, bet pakol tą skyrių pastatysime ant atsakančių pamatų, tai pirmiausia mes turime pla- čiau kuopose ir per spaudą apkalbėti. Pirmiausia turi- me apkalbėti mokesčių, sky- rius, t. y., kiek jų bus ir t.t.

Kadangi laikas trumpas, netoli suvažiavimas, tai pri- valome tą klausimą per spaudą, ar susirinkimuose išgvidenti ir delegatėms, ku- rios važiuos į suvažiavimą, duoti instrukcijas, kaip jos privalo suvažiavime elgties. Visi kuopų nutarimai turė- ty tlipti Susivienijimo orga- ne "Moterų Balse". Jeigu didžiama tam pritarų, tuo- met galima būtų ir gyveni- man vykdyti.

Nuoseklus išgvidenimas pakelto klausimo gali ateity- je atnešti puikų vaisių. Drau- gės B. V. Jakštienės padau- ta mokesčius išrodo peraugš- ta. Detroito D.L.K.K. drau- gystė moka mėnesinių po 25 centus ir laike ligos pašelpos išmoka po \$5, numirus, \$100 posmertinės. Jeigu mes pri- imtume 25c. sirgimo, 15c. pos- mertinių ir 5c. palaikymui, tai viso pasidarytų 45 cen- tai, o pašelpos gautume tik 6 dol. į savaitę ir posmertinė- s \$150. Sulyginant vieną draugystę su kita, išrodo la- bai brangu — didelė mokes- tis. Pakėlus didelę mokesčių, mažai kas rašytųsi prie mu- sų Susivienijimo.

Mes manome, kad kitos kuopos irgi šį klausimą ap- svarstys.

Varde L.M.P.S. 17 kuopos U. K.

Samoninga gspadinė visada turi savo namuose buteliuką **PAIN-EXPELLER** Neabejojantis būdas įtrinimui nuo skaudėjimo Reumatizmo, praisai- dymo, išsinarinimo ir t.t. Tikras tikslas su pažymėta marke "IKARA" 35c. ir 65c. buteliukas visose aptiekose arba tiesiai nuo **F. A. D. RICHTER & CO.** 74-80 Washington Street, New York, N. Y.

LIETUVIŲ MUZIKOS KONSERVATORJA 769 Broadway, So. Boston, Mass. Vedama komp. MIKO PETRAUS- KO, nuo 15 d. rugsėjo, reikalau- na dviejų šimtų mokinių, abeju lyčių. Didelis mokinių skaitlis rei- kalingas tam, kad prasliavinusieji muzikai, sugrįžę Lietuvon, ar ir čia Amerikoje, galėtų pasekmin- giau dirbti muzikos ir dailės sri- tyje spartesniai pakėlimui abel- nojo MENO. Už mokslų mokesčius nebus ke- liama.

SOKIŲ MOKYKLA.

Per 38 m. žinoma, kaip geriausia so- kių mokykla. Prof. Sterno sokių mokyk- la po num. 952 Bre- adway, kamp. Myrtle ave. prie elevatorio stoties, Brooklyne, daveža visai karai ir elevatoriai, Mokina- ma: Waltz, Foxtrot, One Step, Two Step, Boston Gude ir visai naujausias mados sokių balių ir stul- diaus. Mokinų vyrus ir merginas, lanko ja nuo trijų šimtų iki keturių šimtų. Duodu privatiskias lektijas ir klaseje. Atidaryta nuo 9 ryto iki 11 vakaro, taip-pat ir Nedėlidienais. Iš- lygos: \$5.00, \$10.00 ir \$20.00. Išmokė- na visus sokių. Mokinai žiemą ir vas- sarą. Mokinų pagal naujausią mada. Visada mokikis pas specialistą. Moke- stis ISKALNO. **THE STERN SCHOOL OF DANCING** 952 Broadway, Brooklyna, N. Y.

SILPNAS SKILVYS

padaro galvos skaudėjimą, netyrų krauju, atždegimą aklosios žar- nos ir kitokias ligas. **KALWARYJSKIE** (Kalvarijos) VYNO GYDUOLE užlaiko jūsų skilvį tvarkoj. Kalvarijos Vyno Gyduolė išgydo užkietėjimą ir sykiu apsauguoja jus nuo daug kitų negalėjimų, kurie paicina iš užkietė- jimo. Kalvarijskie (Kalvarijos) Vyno Gyduolė yra svarbiausiu šimtmetio išradimu ir ja rekomenduoją žinomi skilvio specialistai. Atminkite, jog sugrąžiname pin- gus, kas prirodyka, kad svieto garbin- ma **KALWARYJSKIE** (Kalvarijos) VYNO GYDUOLE nėra tokia kaip rašome. Kaina bonkos \$1.10. Gaunama ger- renesnė aptiekose, pas mūsų agentus arba stačiai nuo išdirbėjų:

D. Wroblewski & Company

Dept. L. L. 196 East 4-th St., New York City

Sveikata priguli nuo gerumo dantų

Gdyk savo DANTIS pas ger- LIETUVIŠKĄ DENTISTĄ. Dantis yra ištraukiami be jo- kio skausmo. Dvigubos keparulės (caps), geriausi tilteliai (bridge) ir vi- soki kiti darbai padarom už vidutiniskais kainais. **DR. J. LIEBERMAN** DENTISTAS 408-410 So. 2-nd St., BROOKLYN, N. Y. Telephone Stagg 1538. Kalbu lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

RUPTURA IŠGYDOMA

su STUART'S PLAPAO PADS (po- duskaitės). Gali mest į šalį tą nepa- geidaujama, skausmus darantį pa- raiškį, nes Plapao-Pads yra padary- tos dėl išgydymo rupturos, o ne vien tik dėl jo laikymo. Paduskaitės pa- čios per save tai prilimpa prie kūno, kad jokiū būdu jos negali nuslysti, ir stipriau laiko rupturą, negu koks nors paraiškis. Nei dirklių, nei sagūnių, nei sprenžių, švelnios kaip aksomas Lengvos prisitaikyt. Nebrangios. Ne- šiojimas, nepertraukia darbo. Visu- geriausias, nes vardan jų buvo dova- notas auksinis medalis. Kad pripa- rodyt, kad ką mes sakom yra teisybė, mes prisijusim tau Plapao visiškai DYKAI dėl išbandymo. Rašyk šiandien. **PLAPAO LABORATORIES** Block 3055. ST. LOUIS, MO.

Atsišaukimas į Muzikos Myletojus.

Jau atėjo laikas, kad ir mes, dailininkai, turime tarti savo žodį, ką mes duosime arba ką mes žadame duoti atsistatant...

Siuomi laiku mes tik atsišaukiame į visus dailininkus - muzikus ir dainininkus, kurie išliko mano toje srityje dirbti ir toliau, tuojau ir visai netrukdamant laiko, užsiregistruoti prie Lietuvos Muzikos Konservatorijos.

1. Kokį instrumentą naudojat?

2. Vieną ar daugiau instrumentų gali naudoti ir kokius?

3. Kurį instrumentą žinote geriausiai?

4. Dainavimui turi lavintą balsą?

5. Kokiai balsas, augštas, ar žemas?

6. Kokia balso varsa, — šiurkštus ar minkštas?

7. Ar didelis balsas?

8. Ar platus balso diapazonas, — t. y., kiek turi balsė oktavų?

9. Ar esate baigę muzikos mokyklą?

10. Koks tos mokyklos programos?

11. Mokyklos vardas ir vieta?

12. Kokį ėmėte specialų dalyką?

13. Kiek metų mokinotės muzikos ar dainavimo?

14. Ar daug mokinotės muzikos teorijos ir iki kuriam skyliui priėjote?

15. Pas ką mokėjais? Jeigu ne mokykloje, tai kas buvo jūsų mokytojas, — vargonininkas, kaip liuosas mokytojas ar koks savamokslis mokinys?

16. Ar prigulite prie choro — kokio?

17. Ar prigulite prie orkestros (beno) ir kokios?

18. Ar norėtumet lavinties?

19. Kokis jūsų užsiėmimas?

20. Ar sutiktumet apiešti savo darbą ir vietą dėlei muzikos?

21. Ar turit medžiaginę išgalę lavinties?

22. Ar sutiktumet keliauti Lietuvoje ir darbuoties muzikos srityje, jeigu būfumat kviestas?

23. Ar vedęs? Ar vedusi?

Vardas ir pavardė

Pilnas antraštas

Parašas

Atsakant į klausimus jų kartoti nėra reikalo, bet tik šale padėkit klausimo numerį. Jeigu norėtumet ką daugiau nuo savęs pridėti, tai ant atskiro popieriaus lakšto parašykite.

Tai, visi tėvynainiai - dailininkai, ar čia gimę, ar atkėliai užsiregistruokite ir siųskite laiškus šiuo adresu: Lietu-

vių Muzikos Konservatorija, 769 E. Broadway, So. Boston, Mass. Komitetas: K. Norkus, R. Mizara, J. Andrijauskas, J. Velička, J. Strimaitis.

Kaip Vokietija Genda Viduje

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917 ("Trading with the enemy act").

Vokietijoje jau apsiereiskia vienas nakinančių karės jėgų produktas, — tai laipsniškas gedimas imperijos dirbtuvėse jos būsiančių darbininkų spėkų. Tarkininkų šalįse tas pats procesas gali būti prasidėjęs, bent ant tiek, ant kiek tapo panaikinti kūdikių darbą apsaugojanti įstatymai. Tačiau Vokietijoje, iš priešties sumažėjimo vyrų darbininkų, suvartojimas jos būsiančių darbo spėkų progresuoja nuogandžiu greitumu. Neseniai paskelbti raportai plačiai apkalbėjo suspendavimą darbininkus apsaugojančių įstatų. Karės pradžioje visi darbininkus apsaugojanti įstatymai buvo suspenduoti. Po nekuriu laiko tūli apsaugos įstatai buvo vėl atnaujinti, vienok to visko pasekmės ant darbininkų moterų ir vaikų buvo tokios, kad socialistų atstovai reichstage smarkiai užprotestavo ir pareikalavo pilnai atnaujinti senusius darbininkų apsaugojimo įstatymus.

Keletas faktų padės geriau suprast visą padėjimą. Skaitlius Prūsijoje išleistų daleidimų dirbtuvėms naudoti moteris ir vaikus virš laikui ir nakties darbu 1915 metuose buvo 6,033. Tie daleidimai palietė 313,884 moteris ir vaikus. 1916 metuose tokių darbavijų skaitlius padidėjo iki 6,524, gi jų paliečiamų moterų ir vaikų skaitlius padidėjo iki 414,195. Tai yra, vienais metais padidėjo virš 100,000. Didžiama tų specialių daleidimų buvo išduota amunicijos dirbtuvėms, kuriose daugiausiai dirba po 12 valandų. Tuo pačiu laiku, dirbtuvių revizavimo skaitlius sumažėjo, kadangi 40 nuosimtis dirbtuvių inspektorių liko pašauktas militarėn tarnystėn. 1917 metuose vyrų darbininkų skaitlius sumažėjo nuo 2,662,152 iki 1,956,202, gi suaugusių moterų darbininkų skaitlius padidėjo nuo 687,734 iki 1,240,593. Jaunų (virš 14 m.) vaikų darbininkų skaitlius padidėjo nuo 280,148 iki 327,904, o jaunesnių 14 m. vaikų darbin. skaitlius padidėjo nuo 3,584 iki 6,012.

Tos skaitlinės parodo progresyvi naikinimą arba sukoneveikimą turtus gaminančiųjų spėkų Vokietijoje. Tas įvyksta netik per naikinimą vaikų spėkų ir trukdyti fiziško augimo, bet ir per naikinimą moterų spėkų, kurios turės būti ateities Vokietijos darbininkų motinomis. Šis lėtas naikinimas nėra taip dramatiškas, kaip naikinimas Vokietijos darbininkų fronte, bet jis yra tikras ir tai yra vie-

na bausmių, kurios laukia Vokietijos valdanciąją klesą ir kurios ji negalės išvengti. Tas bus taipgi svarbiu faktorium pramonės karėse, kurios grėsia iškilti tūkai įvykus ir bus dar vienu Vokietijos kapitalistams apsunkinimu. Apsvarstant dabartinį Europos nuotikių bėgį, išrodo, kad tas vidurinis gedimas jau šiuo-tuo prisideda prie galutino junkerizmo sugriuvimo, kas, regimai, jau neužilgo turės įvykti.

IŠ RŪBSIUVIŲ STREIKO BĖGIO.

Buvau pranešęs "Laisvėje", jog New Yorko B. Stern and Sons firmos darbininkai išėjo į streiką; taipgi išėjo ir M. W. Busho dirbtuvės darbininkai lietuviai, Brooklyne. Pasirodė, jog streiko į kelias dienas negalima užbaigti, kaip buvo tikėtasi. Darbininkai, matydami, kad firma nenori lengvai taikintis ir išpildyti jų reikalavimus, kreipėsi prie prof. W. Z. Ripley, armijos apsiuvinimo normų administratoriaus, kad tas įsikistų ir vestų prie taikos. Jis sutiko priegelti.

Sterno firma labai nenorėjo pripažinti unijos, nes, sako, per 50 metų firma gyvuoja, o nebuvo unijos, tad ir dabar jos nereikia. Čia prof. Ripley pasakė, jog dabar ne tie laikai ir reikia taikintis prie aplinkybių. Nors labai nenoriai, betgi unija turėjo pilnai pripažinti ir tas jau yra darbininkų laimėjimu.

Mokesties pakėlimas dar nenustatytas, bet prof. Ripley liepė eiti darbininkams dirbti, o jeigu darbininkai nesuositais su darbdaviais, tad jis vėl prigelbėsias. Pagal darbininkų mokesčių surašą, prof. Ripley sako, jog permažai ir turės būti pakelta. Kitos firmos, kur dirbamas valdžios darbas, darbininkams apmokama 5—6 dol. daugiau savaitėje.

Busho dirbtuvės darbininkai nutarė visai panaikinti sub-kontraktoriaus ir darbą nuo štukių, nes nekurię skyriai dar buvo taip vedami; taipgi jeigu darbavėms reiskalautų dirbti virš laikų, tai reiskalauti užmokesties už laiką ir pusę.

Darbininkai, išstreikavę suvirš dvi savaites, pradėjo jau dirbti praeitime utarninke, rugs. 17 d., o išrinktasis taikos komitetas veiks antoliaus, pakol bus visi reiskalavimai išpildyti. Laike streiko buvo atvykęs į Brooklyną Amalgamated Clothing Workers of America unijos organizatorius J. A. Bekampis iš Philadelphiajos ir streikieriams pasakė prakalbą.

J. Krėns.

VERTEJŲ ŽINIAI.

Verėiu lietuvių kalbon N. Lenino prakalbą, pasakytą Rusijos Sovietų paskiausiame suvažjaviame Maskvoje, užvardytą "Sovietai Darbe" (Soviets at Work).

Kiti malonės to veikalo ne versti.

Su pagarba A. Kuršaičiūtė.

Laiškas "Lietuvos Atstatymo" redaktoriui

Gerbiamas redaktoriau! Aš, skaitydamas "Lietuvos Atstatymą", suradau paveikslėlį ir po juomi buvo sekantis parašas:

"Jei turi kiek dailydės prityrimo ir moki vartoti įnagių, tai lengvai gali padaryti suolą iš senos medinės lovos galų, kaip parodyta ant šito paveikslėlio.

"Prie to, po sėdyne galima pritaistyti tinkama vieta knygoms ir laikraščiam sudėti. Pačią sėdynę galima ampušti, kaip sofą."

Perskaitęs šį pranešimą, maniau, kad tamsta esi ne tik dailydė, bet sykiu kriaucius ir šiaucius, vienok taip manydamas apsirikau. Aš manau, kad tamsta praktikoje nei nesapnavai padaryti tą, ką kitiems rekomenduojai. Jeigu tu būtum bandęs taip daryti, tai nedrįstum to kio patarimo duoti. Tik paklausyk, gerbiamasis, kas su manim atsitiko!

Tavo gazietoje pasakytą, kad iš senos lovos galima puikų suolą padaryti. Norėdamas išbandyti tamtos receptą, sudraskiau naują lovą ir sukaliau suolą. Mat, senos neturėjau. Už tai mane pati pavorū apkuldašijo.

Toliau. Recepte pasakytą, kad po sėdyne geriausia knygoms vieta. Sudaužiau savo knyginę šėpą, sudėjau jas ant suolo taip, kad atsėdus jos visos būtų po mano sėdyne. Aš norėjau tikrai receptą išpildyti.

Padaręs tą, susiduriau dar su bjauresniu dalyku, kadan gi recepte pašakytą, kad "pačią sėdynę galima ampušti, kaip sofą." Suradau sofą ir išegzaminavau, kaip ji ampušta. Tyrinėjimai parodė, kad audeklas, kuriuom sofa ampušta, apsiūta ir vinimis prikalta prie medžio. Nusipirkau didelę adatą ir penkis svarus vinių, pasiėmiau audeklo ir norėjau atlikti jau paskutinį darbą. Bet pačiam savo sėdyne negalima nei apsiūti, nei apkalti. Turėjau pasikviesti talkon kitą gerą tautietį. Tas atydziai perskaitė tamtos receptą, pasiėmė plaktuką, vinių, pridėjo audeklą prie mano sėdynės ir davai į ją vinių kalti! Tuomet aš, mister redaktoriau, jau neiškenčiau, pašokau į viršų ir griebiausi tave keikti už tokį receptą! Už išlupimą iš sėdynės vinių daktarui užmokėjau penkinę, bet ir dabar dar negaliu atsistėst ne tik ant pagal tamtos receptą padarytą suolą, bet ir ant minkštos kreslės. O kas būtų buvę, jeigu dar tas nevidonas būtų audeklą prisiuves prie mano sėdynės?

Aš esu tikras, kad tamsta tą receptą parašė, bet savo sėdyne nebandedi apkalti! Papliauška.

VALDŽIA ABEJOJA, KAD BOLŠEVIKAI BŪTŲ AREŠTAVĖ SUV. VALSTIJŲ KONSULĄ.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, 20 d. rugs. — Neturėdamas oficialių informacijų, valstybės departamentas šiandien išreiskė abejonę apie teisingumą pirmiau gautų pranešimų, būk Amerikos konsulas Vopicka, kuris randasi mieste Jassy, Rumunijoje, esąs bolševikų suareštuotas.

Aš esu tikras, kad tamsta tą receptą parašė, bet savo sėdyne nebandedi apkalti! Papliauška.

Laike diskusijū Sajungos namo klausimo kiekvienas kritikas nurodė kiek kiekvienoje kolonijoje randasi lietuvių. Dabar vertėtų išrinkti komisiją pertikrinimui tų skaitlinių, kitaip sakant, padaryti tų kolonijų registraciją.

IVAIRIOS ŽINIOS

AMERIKOS DARBO MISIJA ITALIJOJ.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Amerikos Darbo ir Demokratijos Susivienijimas paskelbė, kad Amerikos Darbo Federacijos misija jau nuvyko Italijon. Misijos tikslu yra supažindinti tenykcčius darbininkus su Amerikos karės tikslais.

Misijos vadovu yra James Wilson, Formų Dirbėjų Unijos prezidentas. Misijoje randasi atstovai elektros darbininkų, audėjų, kepurininkų ir akmentašių.

SIUNČIAMĖ FRONTAN VOKIEČIŲ VAIKAI KELIA MAIŠTĄ.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Amsterdam. — Laikraštis Les Nouvelles gavęs žinių, kad didelis skaitlius vokiečių rekrutų, daugiausiai 18 metų amžiaus vaikai, atsiskė važiuoti frontan iš Aix-la-Chapelle miesto.

Tuomet kitiems kareiviams buvo liepta šaudyti į neklausančius, kurių 8 liko užmušti, o daugelis sužeisti. Paskui sukilėliai buvo sugrūsti į traukinį; lyg kokie galvijai. Jie šaudė pro vagonų langus, kol tik traukinys neišvežė juos iš miesto.

SULAIKYTĄ LAIKRAŠČIO NATION NUMERĮ LEISTA ISSIUNTINĖTI.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 24, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

O. G. Villard, buvęs Evening Post savininkas ir dabartinis saviraščio Nation redaktorius, vakar pranešė gavęs žinią iš pačtos departamento, kad laikraščio numeris nuo 14 d. rugs. jau paliosuotas ir bus pačta išsiuntinėtis prenumeratoriems.

Minėtās numeris buvo pačtos valdžios sulaikytas, kadangi buvo manyta, jog jame neteisingai kritikuojama valdžia ir jos agentai.

DR. A. MONTVID

Lietuvius Gydytojas ir Chirurgas CHICAGO, ILL.

Miesto ofisas: 1553 W. Madison St. Valandos: 10 iki 12 ryte. Phone Haymarket 2563.

West Side ofisas: 2225 So. Leavitt St. Valandos 6 iki 8 vakare. Phone Canal 4626

Nedėdieniais priima tik lėkalo nusitarus. Rezidencijos Telefonas: Albany 6546

Severos Gyduoles uzialko seimynos sveikata.

Nusilpnėje žmonės reikalauja sustiprinimo pirma negu nesveikata juos visai apvaldo ir pirma negu visokia pagalba buva pervėli. Jie reikalauja tolio sustiprinimo, kuris sustiprintų visą kūną. Nedaryk išmėginimų. Niskuomet nesigalėsi, pareikalavęs

Severa's Balsam of Life

(Severos Gyvasties Balsamo). Jis yra žinomas kaip geras stiprinantis ir taisantis vaistas besigydančių nuo kietų vidurių, nevėrimo, drugio, abelno nesveikumo ir kepenų ligų. Mes patariame jį visiems, ypatyngai gi seniams ir alpinoms. Pamėgink. Kaina 85 centai, gaudamas visos aptiekose.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

DYKAI

KENČIANTIEMS NUO DUSULIO

Nauja naminė gyduolė, kiekvienas gali ją vartoti be gaisinimo laiko. Mes turime naują metodą išgydyti dusulio ir mes norime, kad tu ją išbandytum ant mūsų iškasčių. Nepaisykit ar dusuly yra senas ar tik prasideda ir net jeigu būtų chroniškas, jūs turite gauti tą naujos metodo gyduolę išbandymui, kas niekė nekastauoja. Nepaisant kokiamė klimate jūs gyvenate, nepaisant kiek metų turi ar užsiėmimas, jeigu tik kankina dusulys, mūsų nauja metoda pagelbės tuojau.

Mes ypatyngai norime darodyti tiems, kurie yra be vilties išgydyti. Norime darodyti kiekvienam ant mūsų pačių iškasčių, jog ta naujos mados gyduolė praeina visus nesmagumus ant visados. Šitas svarbus pasiūlyjimas dykal negali būti atidėtas nei ant vienos dienos. Rašyk tuojau ir tuoj pradėk vartoti. Nesistok pinguti, tik prisistok žemiau padėtą kuponą. Ateik šiandien.

Veltui kuponas nuo dusulio. FRONTIER ASTHMA CO. Room 905 T. Niagara and Hudson Sts. BUFFALO, N. Y. Prisiųskite dykai jūsų būdą išgydytumui.

LIGŲ PRIEŠAS — MUSŲ DRAUGAS.

Žmogus linksmas ir ramus, kol jis sveikas. Paprasta liga padaro žmogų nelaimingu. Tankiausiai žmogų kankina vidurių arba skilvio ligos — nemalimas, dispepsija, diegliai ir skausmai, išputimas, diegliai šonuose, krūtinėje ir nugaroje, užstojimas gerklėje ar krūtinėje ir t.t. Tas paeina nuo nereguliariško ir normališko skilvio. Geriausias vaistas, kuris apsaugoją nuo tų ligų arba greit jas prašalina — tai Provizoriaus Vinco J. Daunoros TREJOS DEVYNERIOS arba TREJANKA. Tai neįveikiamas ligų priešas, o kartu mūsų draugas. Reikalaukite to draugo pas agentus arba tiesiog prisiųsdami 50 centų pačtos ženkleliais. Vincas J. Daunora, Provizorius, 229 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. (Apgarsinimas).

K. LUTKAUS ŽODIS

Jeigu tau reikalinga skrybėlė, marškiniai, renkos, Hetsargis, kakia, baltieji, baltieji ar kitokį vyriški aprėdai, užiek pas mane, o gausi viską, vertės savo pinigų.

131 Grand St. BROOKLYN, N. Y.

Kuomet žmogus serga jis visu pirmiausia pasiklausia savęs:

Kur rasti gerą gydytoją? Jeigu nueisi į DR. DOYLE & LEWIS ofisą, 749 Sixth Ave., New York, ten rasi tą gerą ir užtikrinantį specialistą. Nereikės tau daugiau vaikštinėti pas kitus gydytojus, aikvojant savo laiką ir pinigus. Kuomet nueisi pas juos, atrasi, kad šitie gydytojai atydziai peržiūrė tave, kad tikrai sužinojus kur tu kenkia. Jų ofisas įtaisytas su moderniausiasiais ir moksliniais aparatais. Jeigu tū gali padaryti tyrinėjimą tavo kraujo arba šlapumo, taipgi ir "X-ray" egzaminaciją. Šitie tyrinėjimai ir platus žinojimas vyriškų ligų išvengia pavojų, klaidų. Gydytojai pasakys tau kainas už išgydyimą. Kiekvienas sergantis darbininkas gali gauti šitū gydytojų pagalbą, nes iš priešties didelio praktikuojimo, kainos yra labai mažos. Nėra reikalo mokėti viską ant syk, išmėkėjimus galima daryt kas savaitė arba kas mėnuo. Pas juos randasi kiekvienas moderniškas aparatas, reikalingas prie išgydyimo vyriškų ligų, kaip tai: "Static", "Galvanic", "Faradic", "High Frequency Electric" ir "Electric Oscillators" (elektros prietaisai) ir daug kitų. Gydytojai vartoja vėliausios mados "serum" injection (leidimą) "phylacogens", Bacterines ir "Vaccines". Jie gydo pasekmingai naujai atsiradusias ir įsisėnėjusias ligas vyrų ir moterų, kaip tai: kurio nesvarumus, odo ligas, katarrą, skaudėjimą gerklės, plaučių, pilvo ir inkstų ligas, nerviskumą ir nusilpnėjimą. Ateik pas mus ir pasveik. Patarimai ir egzaminacija dykal. Jų kainos yra žemos. Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 8 val. Nedėdieniais: nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietų. 749 SIXTH AVE., tarpe 42-nd ir 43-rd Sts NEW YORK

VIETINĖS ŽINIOS

Už plaukų nukirpimą \$1.00.

Brooklyno barberių asociacija nutarė imti po \$1.00 už plaukų nukirpimą nuo tų, kurie barzdas skutasi ne pas juos, bet namie ir po 20 centų už barzdos nuskutimą.

Veikiausia prisieis arba patiemis išmokti save apsikirti arba visiškai nesikirti, nes kitaip negalima bus ir išsimokėti. Tik vienas barzdos skutimas į metus kaštuos \$31.20, jeigu tris sykius į savaitę skusiesi.

Viskas kyla, viskas auga, tik darbininkų algos nuo visko "atsilieka", jokių būdu negali "pasivyti" gyvenimo reikmenų. Ir kas bus toliau, tai sunku pasakyti.

Areštavo čeverykų dirbtuvės bosus.

Long Islande randasi Rozenwasser čeverykų dirbtuvė, kurioje neseniai buvo iškilęs streikas. Ta dirbtuvė turėjo valdiškų užsakymų. 20 d. rugsėjo tapo areštuoti tos dirbtuvės savininkai ir keli inspektoriai, kurie prižiūrėjo darbus. Valdžia susėkė, kad kompanija, dirbdama valdišką darbą, padarė daug šunybų. Kol kas suareštuota 18 ypatų. Galimas daiktas, kad dar bus ir daugiau areštuojama.

Ispaniška liga plėtojasi.

New Yorke smarkiai pradėjo plėtotis taip vadinama ispaniška liga (Spanish influenza). 19 d. rugsėjo susirgo 266 žmonės. Sveikatos Departmentas persergsti gyventojus būti atsargiems, nes ta liga labai limpanti. Norint nuo jos apsisaugoti, nereikia eiti į tokias vietas, kur daug žmonių susikemša, nespjaudyti ant gatvių, čiaudinti prisidengti burną, nevalgyti sunkių valgių, nevartoti svaiginančių gėrymių, užtektinai miegoti, nepersišaldyti, labai saugotis oro permainų ir t. t. Susirgus ta liga, tuojaus reikia kreiptis pas daktarą, nes ta liga greitai pereina prie plaučių uždegimo. Ta liga pirmiausia apsiereiškia nepaprasto taip vadinamo "šalčio" formoje.

Sprogo bomba.

Harlem dalyje, po No. 1959 Second Ave., New Yorke, sprogo bomba. Sprogimo jėga buvo gana didelė, nes išdraskė priešakį krautuvės ir visame ename išbyrėjo langai. Ji buvo įvyniota į laikraštinę popierą, įdėta į "siutkeisį", kuris padėtas palei krautuvės duris ant šalvygatvio. Kas tą bombą padėjo, kolkas nepavyko su-sekti.

Trūksta anglies.

New Yorke jau jaučiama trūkumas anglies. Užsakymų yra labai daug, bet anglies negalima į New Yorką

užtektinai atvežti ir kompanijos neišplido tų užsakymų. Kadangi jau šalčiai pradeda artintis, tai žmonės, kurie negauna anglies, labai susirūpinę.

Apsivogė kunigas.

New Yorke, po No. 217 E. 87th St., tapo suareštuotas kunigas William M. Jurgens ir pastatytas po \$2,000 kaucijos. Jis kaltinamas už pavogimą iš ligonbučio laikrodžio vertės 75 dolerių. Teis Grand Jury.

Išmestos 4 šeimos iš namų

Bronxe iš apartmentinio namo tapo išmestos keturios šeimos, kurios buvo apskelbusios streiką prieš pakėlimą rendų. Jos atsisakė mokėti viršaus, kiek namų savininkai buvo pakėlę, tai policija visas tas šeimas išskraustė ant gatvės.

Propagandistų atyda!

Draugai! Aš, buvęs Propagandistų Ratelio kasie-ris, priverstas buvau ap-pleišti Brooklyną, todėl visus dokumentus ir likusius pinig-us, perdaviau "Laisvės" re-daktoriui V. Paukščiui. To-dėl malonėkite kreiptis pas Paukštį ir ten gausite palik-tus dokumentus ir pinigus. K. Lukauskas.

PRANEŠIMAS. Visos L.S.S. 19-tos kuopos komisi-jos malonėkite ateiti kožną utarninko vakarą į Socialistų kambarius aptarti paskirtą jums darbą. Geistina būtų, kad ir visos kuopos komitetas būtų ten kiekvieną utarninko vakarą. K. Glebauskas, Org. Pr. Bukėnys.

Tankiai paskirtos komisi-jos paėmimui salių bėdavoją, kad negali gauti tinkamos dienos. Todėl praneša-me, kad dabar parankiausias laikas užsiregistruoti dieną įvairiems pasiliksmini mams Labor Lyceum, 949 - 957 Willoughby Avenue, Brooklyn, N. Y. (arti Myrtle Ave.) Telephone Stagg 3842. Salė graži. Pasiskubinkite.

PAJIEŠKOJIMAI

Aš noriu žinoti, ar yra koks nors gyvas žmogus Amerikoje iš m. Ramigales, Kauno gub. Panevėžio pavieto. Man labai įdomu žinoti, nes kiek skaitau visokių pakraipų laikraščių ir nei viename neužtiknu pavadės iš minėto miestelio. Kas žinot arba patis atsi-saukt šiuo adresu: K. Glebauskas, 319 Plymouth St., Brooklyn, N. Y.

Jieškau giminiių ir pažįstamų. Aš esu iš Kairenų kaimo, Grenkiško pa-rapijos. Meldžiu atsišaukti. K. Daukšas, 31 E. 10th St., Erie, Pa.

Pajieškau Juozo Vidrinsko, seniau gyveno South Brooklyn, N. Y., ir dirbo cukernėjų. Turiu svarbų reikalą. Meldžiu atsišaukti. V. Matiošaitis, Co. 7, 5 B. Camp Meigs, Washington, D. C.

Jieškau Mikolo Verbicko, Vilniaus gub., Trakų pavieto, Nemunaičių pa-rapijos, Kalnėnų kaimo. Seniau gy-veno Waterbury, Conn., o dabar, ro-dos gyvena Newark, N. J. Meldžiu atsišaukti. J. Alexnavich, 603 W. Coal St., Shenandoah, Pa.

REIKALINGA 50 vyrų prie fabriko darbo, Aluminum Co., Massena, N. Y. Gyvenimui moderniškiausiam namui, randa pigi, yra mokyklos. Atsišauk į kompanijos ofisą, Dept. 235 E. 4th St., New York City, arba 73 West St., N. York City, arba į United States Employment Service ofisus: 58 Cooper Sq., N. Y. C. 310; Jay St., Brooklyn, N. Y.; 2463 Atlantic Ave., Brooklyn, N. Y.; U. S. E. S. Permit No. 1. Reumatizmas.

REIKALINGA nejauna moteris dėl 2 vaikų prižiūrėjimo. Vaikai jau nebemaži — 3-4 metų. Meldžiu atsišaukti šiuo adresu: Ona Paškus, P. O. Box 160, Lewiston, Me. (76-77)

Brooklyn LABOR LYCEUM

DARBININKŲ ISTAIGA. Salės dėl Balių, Koncertų, Ban-kietų, Vestuvių, Susirinkimų ir t. t. Puikūs stulcius su naujaisiais (talap-mais). Keturiolis boliiu alleys.

KAINOS PRIEINAMOS. 949-959 Willoughby Avn. Tel. 3842 Stagg.

REUMATIZMAS.

Naminė gyduolė, kuria pataria vartoti tas, kuris išsigydė. Pavasary, 1893 m., mane smarkiai kankino uždegimo ir sąnarių reumatizmas. Kentėjau labai sunkiai, ir tik tas gali įsivaizdinti, kuris sirgo, daugiau kaip tris me-tus. Bandžiau įvairias gyduoles, daktarą paskui daktarą, bet pagel-ba buvo tik laikina. Galų gale ra-dau gyduole, kuri mane visiškai iš-gydė ir liga daugiau neatsikarto-jė. Aš galiu nurodyti daug ypatų, kurios sunkiai buvo apimtos Reu-matizmo ir net iš lovos negalėjo pasikelti, bet tos gyduolės jas iš-gydė. Aš noriu, kad kiekvienas kenčiantis nuo reumatizmo, kokioje nors formoje, pabandytų šitos pa-stebėtinai išsigydymo spėkos. Ne-sišk nei vieno cento. Prisiusk tik savo vardą ir antraša, o aš pri-siūsiu gyduoles išbandymui. Po suvartojimui, jeigu tos gyduolės pagelbėtu nuo reumatizmo, tada prisiusk tik viena dolerį. Turite suprasti, kad aš nenoriu jūsų pi-nigų, paskolinti jums nebūsite pilnaio už-gandinti. Ar tas neteisybė? Kam kentėti, jeigu galima pasi-gelbėti be jokių iškaščių. Neatidė-liok; bet rašyk tuojaus, šiandien. Mark H. Jackson, No. 368 E. Gurney Bldg., Syracuse, N. Y. Mr. Jackson atsako už teisin-gumą šio paskelbimo.

Išsigydė nuo Rapturos.

Keliatą metų atgal, keldamas sun-kią skrynį, pavojingai patrukau. Daktarai jau buvo pasakę, kad vie-nintėlė viltis išsigydymui, tai opera-cija. Paraiščiau man negelbėjo. Galų gale aš suradau tą, kas mane greitai ir visiškai išgydė. Daug metų pra-sinke ir raptura neatsinaujino, ne-paisant, jog sunkiai dirbu, kai-kaip karpeniteris. Nereikėjo eiti ant operacijos, nei laiko gaisinti ir jokios bėdos neturėjau. Aš nieko neturiu parduoti, bet aš duosiu pilnas infor-macijas, kaip tu gali surast visiška išsigydymą be operacijos. Paraišk man, Eugene M. Pullen, Carpenter, 588 E. Marcellus Avenue, Manas-quan, N. J. Iškirpk šią pagarsini-mą ir parodyk ir kitiems, kurie ser-ga Raptura. Taip darant, tu gal išgelbėsi gy-vastį arba nors sulaukysi tuos nesma-gumus, rūpestį ir pavojų nuo opera-cijos.

ATYDAI BROOKLYN IR APIE-LINKĖS LIETUVIAMS.

TAISAU namus kaip iš lauko, taip ir iš vidaus; mūriniu, plie-ataroju, cementoju ir pentinu. Už savo darbą garantuoju. Kainos prieinamos. Duodu rodą dykai. Auk-reikalavimo važiuoju ir toliau. Re-kaie kreiptis ypatingai ar laiku. PRANAS GRAZYS Šapos adresas: 46 Power Street Gyvenimo vieta: 522 Lorimer St., Brooklyn, N. Y. Kampas Myrtle Ave.

Tel. 1490 Greenpoint.

St. Vitkunas

Užlaiko karietas dėl veselijų ir vežimus dėl perkraustymų. 259 Berry St. BROOKLYN, N. Y.

No. 2323 Greenpoint.

J. GARSVA

GRABORIUS (Undataker) LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS. Šbalsamuoju ir laidoju numirusius ant visokių kapinių. Paremdau Automobilius ir Karie-tas Veselijoms, Krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Ofisai: 244 N. 5th St., Brooklyn, N. Y. 264 FRONT ST C. Brooklyn, N. Y. Telephone 7867 Maiz.

LIETUVISKOS NOTOS mylėto-jams muzikos ir dainas lietuviškoj kal-boj surinktos visokios notos, (knyga) iš kurios gali išmokti notas be mo-kytojo arba dainavimo \$1.50, pardu-oda už \$1. G. A. BARONAS, P. O. G. D., McKEES ROCKS, PA.

V. VAIVADAS

Aš norė-čiau su ju-mis susipa-žinti. Mel-džiu užei-ti. Adresas: 442 Grand St., Brooklyn.

PERSKAITYK TUOJAU!

R. G. INGERSOLL'O KNYGA VELNIAS VERTĖ FERDINAND de SAMOGITTA

Daugybė žmonių bijo velnio, todėl visi turėtų perskaityti tą knygą, nes susipažins su vėnio istorija, jo darbais ir galybe. KAINA 20 CENTAI. Brooklyn, N. Y.

MACYS BROS.

NAUDOKITĖS PROGA!

Didelis išpardavimas Aisbaksių, Vežimukų (ke-rečiukų) ir daug kitokių daiktų pigiausia kaina.

Išlygos lengvos rime skyrių gramafonų į-vairaus didumo. Sykiu mokant, atiduoda-\$1.00 SAVAITĖJ

Pristatome į namus. me fabrikos kainomis. Tu-MACYS BROS.

198-200 Grand Street, BROOKLYN, N. Y. Tarpe Driggs ir Bedford Ave's. Tel. 2372 Greenpoint.

VINCAS J. DAUNORA APTIEKORIUS. TIKRA LIETUVIŠKA APTIEKA. LIETUVIS PAS LIETUVI. 229 BEDFORD AVE. KAMPAS NORTH 4229 GATVĖS. BROOKLYN, NEW YORK.

VISUOMET PIRKIT ČEVERYKUS. Naujausios mados PAS J. MARTINAITĮ. 157 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y. (Image of a shoe)

MANHATTAN HATS. yra žinomos kaip geriau-sios ir dabar yra tokiomis. Kainos ant kepurų ir ant kitų reikmenų liko pakeltos, bet mes iš anksto turėjome žalios medžiagos ir todėl mes galime pigiau doleriu parduoti ir geresnio tavoro, negu kur kitur. Pirmiau, negu tu pirksi rudeningą ar žieminę kepurę, atėik ir prisiziūrėk mūsų ta-vorų ir be abejonės, persitik-rinsi, jog tas teisybė, ką mes sakome. Skrybelės pritaiko-mos geriausiai. Kainos vi-sai prieinamos. Manhattan Hat Stores. 230 Grand St. BROOKLYN, N. Y. 479 Grand St. New Yorke krautu 159 E. Broadway. (Image of a man in a hat)

AR NORI VALGYT GERĄ DUONĄ? JEIGU TIEP, TAI GARSAS SENIASIA IR GERIAUSIA KEPTUVE. Kapa geriausią duoną iš Cystų ruginių miltų. Taipat mes kepame ge-riausius keikkus veseli-joms ir kitokiems poki-šams. Turėdami kokį nors užsa-kymą ir norėdami valgyti gerą, skania, puikiai pa-darytą duoną, tai visados kreipkitės į mus. Duona siunčiame ir kitą miesta. F. MASIULEVIČIUS ir SUNAI, Savininkai. 209 BEDFORD AVE. (Tel. 2876 Greenpoint) BROOKLYN, N. Y. (Image of a loaf of bread)

DYKAI, DYKAI! Aš ištraukiu dantis be skausmo ir veltu tiem, kurie duoda taisyti ir naujus ideit. Visas darbas visiškai be skausmo. Dr. Chas. Teschberg yra gerai žinomas kaip specialis-tas tvatoose atstulimoms. Atėik ir duok išgyzinti. Informa-cijos dykai. Mano kamoras ir tiltukai 22 karato. Darbas garan-tuotas. Ofiso valandos: nuo 9 A. M. iki 8:30 P. M. Penktomis ofi-sas uždarytas. Nedėliomis nuo 10 A. M. iki 1 P. M. DR. CHAS TESCHBERG, D. D. S. Liet. Dentistas 500 Grand St. Kampas Union Ave. Brooklyn, N. Y. Kalba Lietuviška, Lenkiškai, Rusiškai. Tel. Stagg 8998. (Image of a smiling face)

SERGANTIEJI! AR NUSTOJOTE SVEIKATĄ IR PRIEŽASTIES LIGOS? Diena po dienos, metas po metų užsimu gydymu sergančių žmonių. Persistatykite sau, kiek aš išgydžiau, kiek palinksminau gyvenimą. Jeigu jums gyvenimas įkirėjo vartojant visokias gyduoles ir jaučiatės nuolat blogiau, tuomet, nieko nelauk-damas, kreipkitės pas gerai supran-tanti daktarą ir specialistą DR. LEONARD LANDES. Jis jums be pinigų patars, ką da-ryti, kad išreikštų gyvastį ir pasi-kins apie ligą. Gyduo per 20 metų visokias ligas su didžiausiomis pe-sekmėmis kaip tai: pilvo, širdies, plau-čių jakny ir tt. Dėl gydymo nervų ir ligų turiu visiemis gerai žinomą elektrinį aparatą ir X-spindulius, per kurių matyti kinuraj kuno. Ne kiekvienas daktaras turi tokius aparatus, dėl to, kad labai brang. Chemiškas iš-tyrinėjimas šlapumė. Neatidėliokite ant rytojau, bet tuojau atėikite pas gerai žinomą: DR. LEONARD LANDES Ofiso val.: nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakare. Šventadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų. 140 E. 22nd St., Lexington ir 3rd Ave., New York City. (Image of a building)

MEILĖS LAIPSNIAI JŲ IŠSIVYSTYME. Toje knygoj aprašyta mei-lė senovėj; kaip ji vystėsi ir daėjo iki šių laikų. Praeities ir dabarties faktais remen-tis, nurodoma meilė ir jos rolė draugijiniam gyvenime, ir prie ko ji veda žmoniją. Tai yra viena svarbiausių mokslisų knygu ir ją reiktų kiekvienam vyrui ir moterei atydziai perskaityti. Knyga didello formato, 217 pusl. Kaina be apdarų \$1.00. su apdarais \$1.25. "Laisvė", 455 Grand St., Brookly, N. Y. (Image of a woman holding a child)